

«Fremtiden bygges i tre»

Bærekraftsrapport

2017

MOELVEN

Bærekraft – den røde tråden fra visjon til strategi

«Det **naturlige** valget for folk som skal bygge og bo skandinavisk»

- Moelvens visjon

Moelvens virksomhet er basert på å forvalte ressursene i skogen, og produsere bærekraftige produkter og fornybar energi. Moelven er tuftet på at all utvikling, bygging og drift skal være bærekraftig og at det stilles høye krav til helse, miljø og sikkerhet for alle våre ansatte samt de som blir berørt av vår virksomhet.

Moelvens visjon, misjon, verdigrunnlag og personalidè er fundamentet for alle våre ansatte og for de strategiske valg som tas. Bærekraft gjennomsyrrer dette fra topp til bunn. Bærekraft er en av våre verdier og ny konsernstrategi etablert i 2017 legger ytterligere vekt på at bærekraft skal gjennomsyre alle strategiske satsninger.

Vår visjon – Det naturlige valget for folk som skal bygge og bo skandinavisk

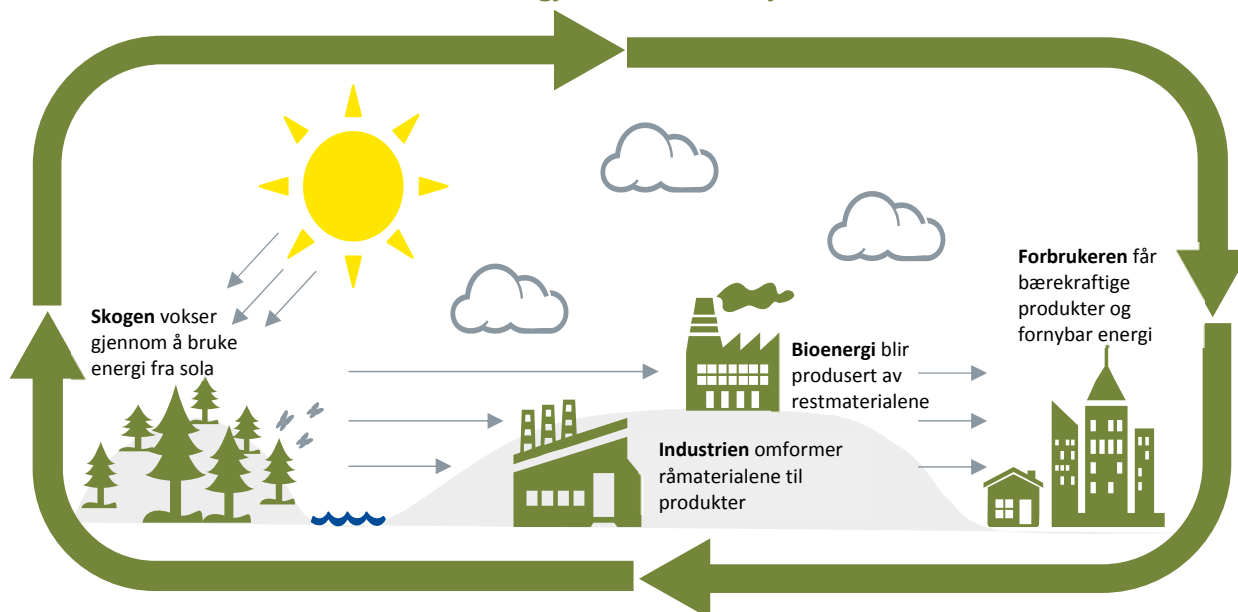
Vår misjon – Gir folk gode rom

Våre verdier – Bærekraftig, pålitelig, bruker mulighetene

Vår personalidè – Moelven gir mennesker som vil, muligheter

Et voksende verdensmarked, som stadig stiller større miljøkrav, gir Moelvens trebaserte produkter svært gode muligheter for fremtidig vekst. Moelven sin hovedvirksomhet er basert på å forvalte ressursene i skogen, og produsere bærekraftige produkter og fornybar energi. Moelven er tilstede i hele verdikjeden gjennom avvirking, videreforedling, energiproduksjon, produktutvikling, infrastrukturutvikling, og bygge- og boligprosjekter. Konsernet har derfor mulighet til å sikre at produktene som leveres er produsert på en bærekraftig måte gjennom hele verdikjeden.

Bærekraft gjennom verdikjeden

Moelvens verdier

BÆREKRAFTIG

Moelven har respekt for mennesker og miljø. Vi baserer vår virksomhet på fornybare ressurser og har gjort bærekraft og langsiktighet til vårt konkurransefortrinn. Det er sterk vilje til å ta ansvar for våre omgivelser.

PÅLITELIG

Moelven er til å stole på. Vi leverer til avtalt tid med riktig kvalitet. Det er sterkt fokus på åpenhet og ærlighet – det å innrømme svakheter og feil er grunnlaget for fremgang og troverdighet.

BRUKER MULIGHETENE

Moelven søker løsninger. Konsernet har evner og ressurser til å være ledende når det gjelder produktutvikling og nytenking. Vi har alltid vært en bedrift som ligger i forkant og bruker mulighetene som skiftende tider gir.

The background of the entire page is a close-up photograph of a stack of cut logs. The logs are stacked in a way that shows their circular cross-sections, revealing the natural wood grain patterns. The colors range from light tan to dark brown. Some logs have bright pink or red markings on their ends. The lighting is bright, suggesting an outdoor setting during the day. A semi-transparent green rectangular box is positioned in the upper-middle part of the image, containing white text. Below this box is another larger green box containing more white text. The overall composition is clean and professional, emphasizing the natural wood product.

Misjon – Gir folk gode rom

Moelven har siden 1899 i tur og orden produsert kjerrehjul, brakker, skipskraner, landbruksredskaper, hus, moduler og en rekke ulike innsatsvarer både til nybygg og renovering. Når vi ser bakover, så ser vi en stor spennvidde i produkter og tjenester, men det som går igjen er bruken av tre kombinert med ingeniørkompetanse, innovasjon og bærekraft. Men hva ser vi når vi ser fremover? Hva skal vi levere neste år – om 5 år – eller om 10 år? En del produkter vi vet at vi med all sannsynlighet vil produsere også om 10 år. Like sikkert er det at noen produkter vil falle bort og at det vil komme nye produkter til. Produkter som vi i dag ikke kjenner, men som vil bli viktige for oss. Dette er på mange måter Moelven: Vi utvikler produkter i egen regi og drives av kunder og partnere som ser nye behov og nye utfordringer. Derfor vet vi ikke hva vi produserer noen år frem i tid.

Det vi kan si er følgende: Vi vil bidra til at det bygges gode rom – inne og ute. Gode rom blir til i samarbeid mellom oppdragsgivere, arkitekter, designere og ikke minst sluttbrukere. Vi skal levere kvalitetsprodukter som er med på å skape disse rommene. Vårt marked er primært Skandinavia – her henter vi våre råvarer og her møter vi våre kunder. Moelven er ikke bare tre – men tre er et sentralt element i vår produksjon, på samme måte som det er et sentralt element i skandinavisk tradisjon og skandinavisk byggeskikk. Og – uansett hva vi produserer i år 2017 eller år 2027; vi skal bidra til at det skapes gode rom.

Det er fundamentet for vår virksomhet – det er vår misjon.

Moelven og FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål er en global arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030.

Bærekraftig utvikling handler om å ta vare på behovene til mennesker som lever i dag, uten å ødelegge framtidige generasjoners muligheter til å dekke sine. Bærekraftsmålene reflekterer de tre dimensjonene i bærekraftig utvikling: klima og miljø, økonomi og sosiale forhold.

Moelven ønsker å bidra til en bærekraftig verden, og har derfor tatt utgangspunkt i FNs bærekraftsmål. Moelven har identifisert de fire viktigste bærekraftsmål som blir påvirket både positivt og potensielt negativt gjennom konsernets virksomhet. Disse bærekraftsmålene bidrar til at arbeidet med bærekraft i Moelven får en retning, samtidig som det settes i en global kontekst.

13
CLIMATE
ACTION

Stoppe klimaendringene

«Handle umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem.»

Moelven kan bidra til å stoppe klimaendringene ved å redusere sin klimapåvirkning og bidra til fornybar bioenergiproduksjon. Moelven sine treprodukter lagrer også karbon, og kan videre bidra til å øke skogens opptak av karbon fra atmosfæren.

15
LIFE
ON LAND

Liv på land

«Beskytte, gjenopprette og fremme bærekraftig bruk av økosystemer, sikre bærekraftig skogforvaltning ...»

Moelven har et ansvar som kunde til skogsindustrien å promotere bærekraftig skogsdrift. Moelven gjør dette gjennom kommunikasjon med skogeiere, og sertifiseringsordninger som PEFC™ og FSC¹.

3
GOOD HEALTH
AND WELL-BEING

God helse

«Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder.»

Moelven har et ansvar for å bidra til en trygg og sikker arbeidsplass ovenfor sine ansatte, leverandører og kunder. Forbrukere blir også påvirket av Moelven sine produkter, og Moelven har derfor fokus på å skape gode rom ved blant annet bruk av helsevennlige kjemikalier.

8
DECENT WORK AND
ECONOMIC GROWTH

Anstendig arbeid og økonomisk vekst

«Fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle.»

Moelven bidrar til å skape økonomisk vekst og arbeidsplasser, gjennom sine operasjoner. Gjennom skatt, lønnsutbetalinger og innkjøp fra leverandører bidrar Moelven spesielt til lokal verdiskaping.

¹ FSC-C092806, FSC-C113012, FSC-C115128, FSC-C107974

Våre satsingsområder for bærekraft

Fokus på langsiktig verdiskaping

For Moelven handler ikke bærekraft bare om å gjøre de riktige valgene for omverdenen, men også å ta valg som bidrar til å skape langsiktig verdi for selskapet. Bærekraft er derfor en naturlig del av selskapsstrategien, gjennom visjon, verdier og policyer.

Tømmeret er like gammelt som oss

Selskapet A/S Moelven Brug ble stiftet i 1899, og har drevet med langsiktig verdiskaping i snart 120 år. Avhengig av art, vekstforhold og bonitet er en skog hogstmoden etter ca. 60-120 år. Det betyr at deler av tømmeret som Moelven benytter som råstoff i dag er like gammelt som selskapet. Dette er

et godt eksempel på hvorfor langsiktig verdiskaping er en naturlig del av Moelven.

Vi må tenke helhetlig på verdiskaping

Råstoff fra skogen er Moelvens hovedressurs, men bærekraft er mye mer enn bare dette for Moelven. Det handler også om klimaet, menneskene, lokalsamfunnene, naturen og lokalmiljøet. Bærekraft handler derfor om å skape langsiktig verdi ved å forvalte ressursene riktig.

Moelvens fire hovedsatsningsområder og grunnforutsetning for bærekraft.

Mål om kontinuerlig forbedring

Moelven tar ansvar for miljøet gjennom en bærekraftig og langsiktig utnyttelse av fornybare ressurser. Vårt mål er kontinuerlig miljøforbedring i våre prosjekter, produkter og tjenester. Vi søker aktivt etter muligheter for å redusere negativ miljøpåvirkning i et livsløpsperspektiv. Moelven skal drive sin virksomhet slik at relevante lover, forskrifter og regler følges. Moelven arbeider for en bærekraftig samfunnsutvikling samt for stadig å forbedre virksomhetens påvirkning på det indre og ytre miljøet.

Fire satsingsområder, én grunnforutsetning

I 2017 har det blitt gjennomført analyser for å identifisere satsingsområder og langsiktige ambisjoner for bærekraft som skal sikre at vi møter våre interessenters forventinger, er forberedt på fremtidige krav og etterspørsel, og som kan bidra til økte markedsandeler og reduserte kostnader. Moelven sin strategi for bærekraft er basert på 4 hovedsatsingsområder og en grunnforutsetning (se også illustrasjon):

- Vi har klimasmarte produkter og løsninger
- Vi tar vare på naturressursene
- Vi setter mennesket i fokus
- Vi skaper lokale verdier

Etisk forretningsdrift ligger hele tiden i bunnen og er grunnlaget for vår konsernstrategi; Vi er en pålitelig partner.

Systematisk prioritering

Analysen som danner grunnlaget for valg av satsingsområder, og vesentlige tema knyttet til satsingsområdene, er gjennomført i henhold til Global Reporting Initiative sine retningslinjer. Den inkluderer en vurdering av miljø- og samfunns påvirkning gjennom verdikjeden, interessentforventninger nå og i tiden fremover og markedsmessige endringer.

Hovedsatsingsområdene er valgt på bakgrunn av hva som er vesentlig for langsiktig verdiskapning i Moelven, samt hvordan selskapet påvirker og blir påvirket av sine interessenter. Det er også lagt til grunn hvor Moelven har størst positiv og negativ påvirkning på omverdenen, samtidig som den også fremhever de områdene hvor Moelven har størst mulig påvirkningskraft.

Oppsummert: Satsningsområder, fokus, resultater og mål

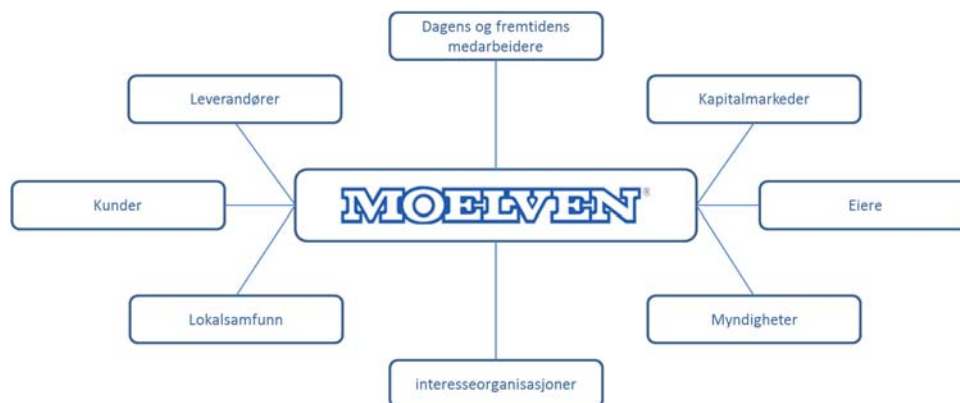
	 Klimasmarte produkter og tjenester	 Ivaretar naturressursene	 Mennesket i fokus	 Lokale verdier	 Etisk forretningspraksis og personlig adferd
Ambisjon	Vi og våre materialer skal bli klimapositive	Vi skal bruke fornybare ressurser, og utnytte hele ressursen	Vi skal være en attraktiv og trygg arbeidsplass	Vi skaper flere grønne arbeidsplasser	Vi er en pålitelig partner
Vesentlige tema	1: Energibruk i egen produksjon 2: Transport av varer 3: Produksjon av bioenergi 4: Klimafordeler i skogen 5: Klimasmart design 6: Avfallshåndtering på kontorene	1: Bærekraftige materialer 2: Ressursoptimalisering 3: Ressurseffektiv design og emballasje 4: Avfallshåndtering i produksjon	1: HMS 2: Engasjerte og kompetente medarbeidere 3: Helsevennlig kjemikaliebruk 4: Vi skaper Gode Rom	1: Økonomisk verdiskaping i lokalsamfunnet 2: Lokalmiljø	1: Antikorrupsjon og etikk
Relevant Bærekraftsmål					
Resultater i 2017	133 558 tonn utslipp av Co ₂ ekvivalenter (lokasjonsbasert) 1 551 601 tonn Co ₂ lagret i ferdigvarer 812 639 286 tkm vei-transport, 133 723 275 tkm jernbanetransport og 121 337 790 tkm båttransport 64 % av produktene i Moelven Wood AB (Sverige) er sertifisert.	100 % av virket kontrolleres i henhold til Controlled Wood, og en høy andel er PEFC™-sertifisert eller FSC™-sertifisert. > 51 % skurutbytte 400 tonn plast gjenvunnet 2 000 tonn forbrukt plast	H1-verdi: 12,4 F-verdi: 218 Risikoreporter: 2 147 5,6 % sykefravær 3 546 ansatte totalt 27 læringer ansatt i Norge 100 % av ansatte har gjennomført HMS opplæring	4 161 215 380 kroner i samlet verdiskaping i Norge og Sverige 3 546 direkte arbeidsplasser Ingen brudd på forurensningsloven eller tilsvarende lovgivning i 2017, som har ført til bøter	Ingen saker eller bøter tilknyttet korrupsjon eller prissamarbeid
Målsettinger for 2020 og prioriteringer for 2018	Redusere elektrisitetsforbruket med 8 % innen 2020 Etablere indikatorer for å måle energiforbruk i oppvarming av lokaler og tørking i industrien Øke bruken av Euro 5 og Euro 6 lastebiler Effektivisere logistikk Øke transparens og sporbarhet av klimaeffekt mot kunder	90 % sorteringsgrad på alle anlegg innen 2020 Identifisere muligheter for å redusere avfall og øke gjenbruk Gjennomføre en komplett kartlegging av plast i Moelven i 2018	H1 < 5 Sykefravær < 4 % Risikoreporter > 3500 Fortsatt utrulling av HMS opplæringsprogram Kartlegge kundeundersøkelser på tvers av konsernet Faste rutiner for gjennomføring og oppfølging av medarbeiderundersøkelser	Ingen brudd på forurensningsloven eller tilsvarende lovgivning i 2018 Kartlegge økonomisk verdiskaping i Sverige	Ingen saker eller bøter tilknyttet korrupsjon eller prissamarbeid

Vi lytter til våre interessenter

Moelven sin strategi for bærekraft, og vesentlighetsanalysen, er definert på bakgrunn av en vurdering av interessentenes

meninger. Følgende grupper er definert som Moelven sine interessenter:

Oppsummering av interessentdialog og forventinger

Interessentgruppe	Hva bryr de seg om	Hvordan kommuniserer vi med dem
Kunder	<ul style="list-style-type: none"> • Pris og kvalitet • Sertifisering • Bærekraftig skogbruk • Klima • Avfall 	<ul style="list-style-type: none"> • Salg og markedsføring • Digitale medier • Kundeundersøkelser • Møter og samtaler • Kvartal- og årsrapportering
Fremtidens og dagens medarbeidere	<ul style="list-style-type: none"> • Arbeidsvilkår • Visjon • Samfunnsansvar • Miljø • Personlig utvikling 	<ul style="list-style-type: none"> • Møter og samtaler • Digitale medier • Messer • Reklame
Myndigheter	<ul style="list-style-type: none"> • Innovasjon • Samarbeid • Klima • Skogsbruk • Rapportering 	<ul style="list-style-type: none"> • Møter og samtaler • Klyngesamarbeid • Kvartal- og årsrapportering
Lokalsamfunn	<ul style="list-style-type: none"> • Miljø • Arbeidsplasser • Lokal verdiskapning • Transparens 	<ul style="list-style-type: none"> • Markedsføring • Digitale medier • Møter og samtaler • Kvartal- og årsrapportering
Eiere	<ul style="list-style-type: none"> • Langsiktig strategi • Resurs-effektivisering • Klima og miljø 	<ul style="list-style-type: none"> • Møter og samtaler • Kvartal- og årsrapportering
Leverandører (inkl. skogeiere)	<ul style="list-style-type: none"> • Bærekraftig økonomisk drift • Ressurseffektivisering • Bærekraftig skogsdrift 	<ul style="list-style-type: none"> • Møter og samtaler • Klyngesamarbeid • Digitale medier
Interesseorganisasjoner	<ul style="list-style-type: none"> • Ressurs-effektivisering • Biodrivstoff • Sertifisering • Biodiversitet 	<ul style="list-style-type: none"> • Møter og samtaler • Konferanser • Cluster-samarbeid • Digitale medier
Kapitalmarkeder	<ul style="list-style-type: none"> • Langsiktig strategi • Risiko og muligheter • Transparens 	<ul style="list-style-type: none"> • Møter og samtaler • Kvartal og årsrapportering

Klimasmarte
produkter og løsninger

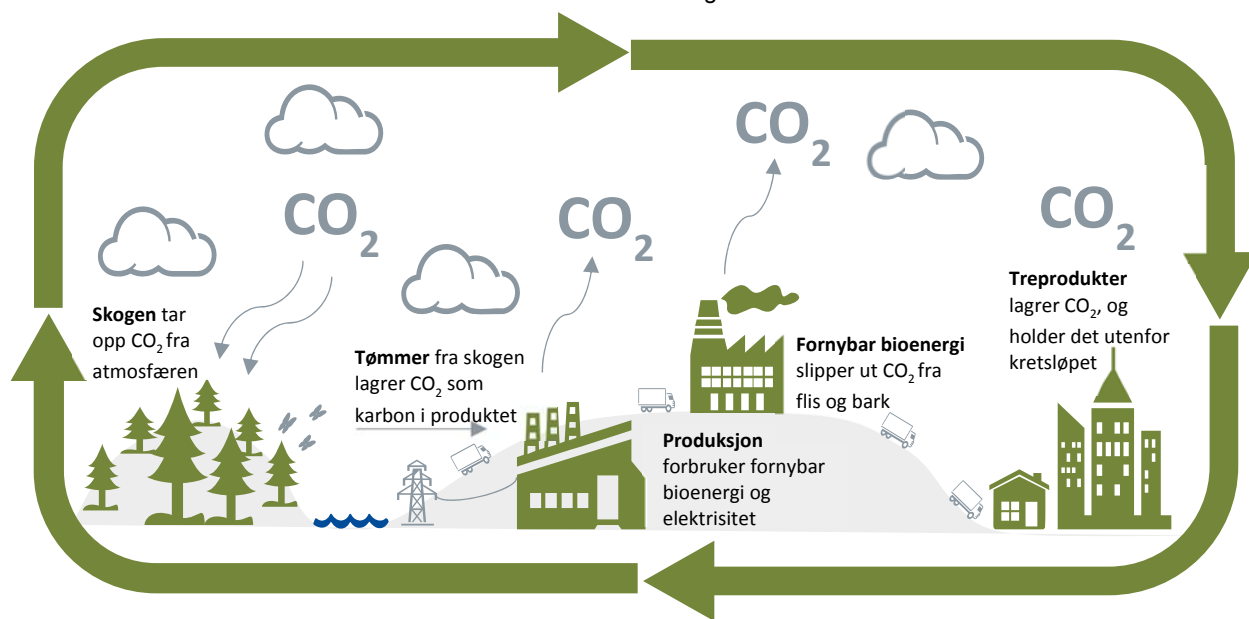
Vi har klimasmarte produkter og løsninger

Moelven påvirker klimaet gjennom mange av operasjonene til selskapet. Skogen tar opp CO₂ fra atmosfæren gjennom fotosyntesen, og lagrer dette som karbon i treet. Tømmerstokken foredles til høyverdige produkter og materialer som har lang levetid, mens restene fra produksjonen, som bark og flis kan brukes til å produsere bioenergi.

På et sagbruk blir i overkant av halvparten av tømmerstokken til skurlast. Denne videreføres og kan i mange tilfeller erstatte konkurrerende materialer som har større klimapåvirkning enn trebaserte produkter og løsninger. Samtidig bidrar lagringen av karbon i treprodukter til at lagringsevnen til karbonkretsløpet øker. Produksjon og langvarig bruk av treprodukter kan dermed ha en klimapositiv effekt.

Den andre halvparten av tømmerstokken ender opp som flis og bark. Dette brukes i industrielle prosesser som bioenergiråstoff eller til papir- og kartongproduksjon. Bioenergi produsert på biomasse fra skogen defineres som fornybar, siden det er en del av det naturlige karbonkretsløpet. Moelven produserer bioenergi som vi selv bruker i produksjonen, eller selger til eksterne kunder. Moelven selger også en stor andel biomasse, som brukes til energiproduksjon i for eksempel fjernvarmeanlegg.

Moelven påvirker også klimaet negativt gjennom bruk av energi basert på fossile brennstoff. Sagbruk og produksjon forbruker elektrisitet og drivstoff for å drifte sine operasjoner. Moelven bidrar også til klimautslipp hos leverandører, gjennom sine innkjøp. Spesielt transportleddet påvirker klimaet negativt.

Norges første offisielle plusshus

Kistefosdammen barnehage på Heggedal i Asker er Norges første offisielle plusshus. Moelven har levert fasaden i ubehandlet Malm100 til bygget. Malm 100 er meget vedlikeholdsvennlig, og ubehandlet får den raskt en lysegrå eller sølvgrå patina.

For å kunne regnes som et plusshus, må bygget produsere 2 kWh per kvadratmeter BRA per år. Dette oppnås gjennom hele 320 m² solcellepaneler, tre geobrønner for termisk energi og bruk av klimasmarte byggematerialer.

Forventet forbruk kontra forventet produksjon, tilsier at man vil sitte igjen med en overproduksjon av energi på 7.600 kWh i året. (Kilde: Byggeindustrien)

Resultater klimaregnskap

Moelven rapporterer for første gang i 2017 klimaregnskapet iht. GHG-protokollen. Dette er den mest anerkjente metoden for klimagassrapportering som gir et transparent og tydelig resultat. I 2016 rapporterte Moelven iht. ISO14064, hvor det var

brukt andre systemgrenser, utslippsfaktorer og konverteringsverdier. Resultatene for 2016 og 2017 er dermed ikke direkte sammenlignbare og 2016 tallene er derfor ikke presentert.

2017 (Tonn CO ₂ -ekvivalenter)	
Scope 1 (Utslipp i Moelven)	10 741
Fyringsolje	532
Diesel	8 829
Bensin	18
Moelven eid transport av vare (til kunde)	1 246
Moelven eid transport av vare (fra leverandør)	69
Direkte biobasert utslipp (utenfor scope)	409 859
Bark	282 600
Sagflis	21 254
Hoggerflis	79 556
Kutterflis	21 106
Cellulose flis	4 003
Pellets	739
Biodiesel	331
Scope 2 (Utslipp tilknyttet elektrisitetsforbruk)	
Lokasjonsbasert beregning	14 079
Markedsbasert beregning	80 899
Scope 3 (Utslipp utenfor Moelven)	108 737
Transport av varer til kunde utført av tredjepart	63 208
Tredjeparts transport av varer (fra leverandør)	44 639
Flyreiser	296
Arbeidsrelatert biltransport	595
Totalt utslipp (scope 1, scope 2-lokasjonsbasert, scope 3)	133 558
Totalt utslipp (scope 1, scope 2-markedsbasert, scope 3)	200 377

Klimaregnskapet er basert på utslipp av CO₂, da det ikke er identifisert eller kvantifisert utslipp av andre klimagasser som CH₄, N₂O, HFC, PFC, SF₆ eller NF₃. Da 2017 er første år for rapportering iht. GHG-protokollen er det 2017 satt som basisår for fremtidig sammenligning. Utslipps faktorer er hovedsakelig hentet fra Defra (Department for Environment, Food & Rural Affairs). Utslippsfaktorer for elektrisitet er basert på NVE sine faktorer i

Norge, mens det er brukt Energimarknadsinspeksjonen og Reddis et al. 2015 sine faktorer for Sverige. For beregninger av biobasert utslipp er EN 16449 lagt til grunn, basert på verdier fra Treteknisk Institutt samt Erik Eid Hohle (Bioenergi). For systemavgrensning er prinsippet for eierskap og hvor Moelven er faktura mottaker for aktiviteten lagt til grunn.

Mjøsbrua i tre – et klimasmart valg

23500
tonn CO₂
spart

25 år
CO₂ nøytral
drift

Statens vegvesen har gjennomført et forskningsprosjekt hvor de har konsekvensutredet mulighetene for å bygge en ny Mjøsbrua i tre, betong eller stål.

Rapporten konkluderer med:

«Det er teknisk, økonomisk, estetisk og arkitektonisk fullt ut forsvarlig å bygge den nye Mjøsbrua i tre»

Det er også beregnet at ved å bygge Mjøsbrua i tre kan man spare miljøet for et utslipp på ca. 23 500 tonn CO₂, sammenlignet med alternativene. Dette betyr at med dagens trafikk, vil bilene kunne kjøre «CO₂-nøytralt» over Mjøsbrua i 25 år dersom brua bygges i tre i stedet for i betong (antatt utslipp CO₂ 125 g/km pr bil).

En ny Mjøsbrua i tre er derfor et godt eksempel på Moelven sine klimasmarte produkter, som utnytter alle de gode egenskapene i treet i samspill med andre materialer.

Kilde: Statens Vegvesen

Energibruk i egen produksjon

Vesentlighet: VIKTIGST

Hvor og hvorfor er det vesentlig?

Moelven har et betydelig energiforbruk i produksjonen, samtidig som det er en av de største driverne til klimagassutslipp. Det er derfor en sentral del av konsernets evne til å levere klimasmarte produkter og tjenester.

Energiforbruket i egen produksjon er vesentlig for Moelven og interessentene da det representerer en miljøutfordring samtidig som det utgjør en stor kostnad. Moelven produserer en stor andel av sitt eget energiforbruk ved forbrenning av biomasse.

Policy og tilnærming

Moelvens miljøpolicy sier at selskapet skal redusere energibruken på sine anlegg. Dette skal gjennomføres ved å aktivt delta i den teknologiske og markedsmessige utviklingen av bioenergisektoren, samt utrede alternativ energibruk på de anlegg som benytter fossil brensel for oppvarming.

For å gjennomføre dette har Moelven derfor satt et mål om å dekke minimum 95 % av behovet for oppvarming av lokaler og tørking fra egenprodusert bioenergi i treindustrien.

Moelven jobber også aktivt med innovasjon, og et eksempel på dette er sagbruket Moelven Valåsen AB i Karlskoga i Sverige. Her gjennomføres det et større innovasjonsprosjekt hvor digital teknologi er tatt i bruk for å øke effektiviteten og redusere energiforbruket til sagverket. Det er blant annet gjennomført en detaljert energikartlegging. Se flere detaljer om energikartleggingen og Valåsen på neste side.

Evaluering av resultater

Ca. 2/3 av Moelven-konsernets totale energiforbruk er egenprodusert fra forbrenning av biomasse, men

det er også et vesentlig forbruk av elektrisitet. Bioenergien brukes hovedsakelig til oppvarming av lokaler og tørking av tre, og står for ca. 80 % i gjennomsnitt av det totale energiforbruket på et sagverk. Elektrisitet brukes for å blant annet drifte produksjonslinjer, avbarking, operere sager og lys. Det brukes også mindre mengder av fossil energi, hovedsakelig til kjøretøy, men også på enkelte lokasjoner og i enkelte driftssituasjoner som oppvarming.

Kategori	Volum (GWh)
Total fossilt energiforbruk (drivstoff)	44
Total bioenergiproduksjon (nedre brennverdi)	622
Total elektrisitetsforbruk	231
Total salg av bioenergi	66
Kjøp av fjernvarme	286
Total energiforbruk i Moelven	1 249

Ambisjoner:

- ▶ Moelven skal være klimapositive
- ▶ Moelven skal redusere energiforbruket
- ▶ 95 % av behovet for oppvarming av lokaler og tørking fra egenprodusert bioenergi i treindustrien

Resultater:

- ▶ 44 GWh fossil energiforbruk
- ▶ 622 GWh bioenergiproduksjon
- ▶ 231 GWh elektrisitetsforbruk
- ▶ 78 % av energikartleggingen i Sverige er gjennomført

Tiltak:

- ▶ Redusere elektrisitetsforbruket med 8 % innen 2020
- ▶ Etablere indikatorer for å måle energiforbruk i oppvarming av lokaler og tørking i treindustrien
- ▶ Videreføre eksisterende målsetninger

Energikartlegging

Moelven er i ferd med å gjennomføre en fullstendig energikartlegging av virksomheten i Sverige. Prosjektet gjennomføres i henhold til den svenskeloven om energikartlegging i store foretak, og er inndelt i ettapper over en fireårsperiode. Per mars 2018 er to etapper gjennomført og 78 prosent av virksomheten i Sverige er dekket. Resultatene fra kartleggingen så langt danner en viktig del av grunnlaget for tiltakene som skal iverksettes for å nå målsettingen om å redusere elektrisitetsforbruket med 8 prosent innen 2020.

I tillegg til energikartleggingen gjennomføres et prosjekt ved Moelven Valåsen AB i Karlskoga i Sverige for å kartlegge, identifisere og teste ny teknologi i utviklingen av «Det digitale sagbruket». Allerede for 2 år siden installerte Moelven Valåsen en røntgenmaskin som tar bilder av hver enkelt tømmerstokk før saging. Det er også installert en rekke sensorer som både skal øke skurutbytte på tømmeret og gi økt sporbarhet. Siden 2016 har det blitt gjennomført en kartlegging av energibruken på fabrikken, hvor man ser nærmere på hva slags type energi som blir brukt i ulike deler av virksomheten. Inndelingen omfattet bygninger og prosesser, produksjons- og lagerlokaler, som kontor- og verkstedlokaler.

Siden 2016 er det installert omkring 400 sensorer som kontinuerlig registrerer energidata på varme, elektrisitet og fornybar brensel. Med dette datagrunnlaget kan virksomheten holde oversikten over energinivået til enhver tid. Det legger et godt grunnlag til forbedrings- og effektiviseringsarbeid.

Moelven har i prosjektet på Valåsen hatt aktivt fokus på at infrastruktur, systemer, data og mønstre som utvikles og tas i bruk skal være dokumentert, sentralisert og eiet av Moelven slik at dette kan videreutvikles med egne krefter og ikke minst ruller ut videre til andre enheter i konsernet. Sammen med erfaringene fra energikartleggingen for øvrig er dette avgjørende for å nå målet om 8 % reduksjon av elektrisitetsforbruket innen 2020.

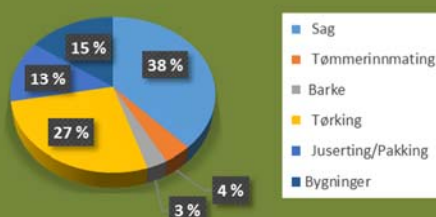
Resultatene fra kartleggingen viser at energibruken på sagverket fordeles på varme (80 %), elektrisitet (18 %) og fossilt brensel (2 %). Av energien knyttet til varme, er det tørkeprosessen som bruker majoriteten av energien med 98%. Det øvrige går til oppvarming av lokaler, varme til ventilasjon og varmtvann.

Det er selve sagprosessen som benytter mest elektrisk energi, med en andel på 37% av totalt elektrisitetsforbruk.

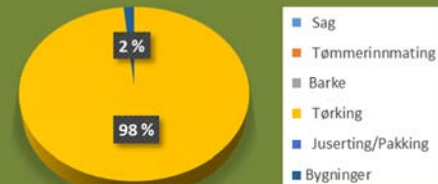
Total energifordeling i 2016

Elektrisitet fordelt på område i 2016

Varme fordelt på område i 2016

Transport av varer

Vesentlighet: VIKTIGST

Hvor og hvorfor er det vesentlig?

Treindustrien er en transportintensiv industri hvor store mengder med materialer og produkter skal transporteres over store avstander. Dette gjelder både transport fra leverandører til Moelven, internt i Moelven og fra Moelven til markedene.

Transport er en betydelig utfordring for konsernet både miljømessig og økonomisk. Både råvareanskaffelse, mellomtransporter og leveranse av ferdigvarer er en stor kostnadsdriver, som påvirker selskapets strategi og beslutninger. Det kan også være en belastning for mange interessenter da transport kan ha en negativ påvirkning på klimaet, og lokalmiljøet.

Policy og tilnærming

Moelven er deleier og medlem av flere transportfelleskap som utfører en stor del av transportene i Moelven. Disse transportfelleskapene muliggjør at Moelven har god påvirkningskraft hos transportørene, og kan sette krav. Eksempler på dette er Transportfelleskapet Østlandet AS (TFØ) Transportselskapet Nord AS (TSN) og Woodtrans AS.

Disse transportfelleskapene muliggjør også effektivisering gjennom blant annet reduksjon av tomkjøringer ved å kombinere transport av ferdigvarer og bi-produkter.

Moelven bruker også jernbane og sjøtransport som sikrer tømmertilgang og avsetningsmuligheter for flis- og energiprodukter i regioner uten lokal etterspørsel etter massevirke og flis. Spesielt benyttes det jernbane ved leveranse av biomasse i Norge og Sverige.

Moelvens miljøpolicy setter mål og retningslinjer for transport i Moelven:

- ▶ *Moelven skal minimere negativ påvirkning på omgivelsene (støy og støv) fra tungtransport, ved å benytte miljøklassifiserte lastebiler; minimum EURO-5 eller EURO-6, samt i størst mulig grad bruke transportører som etterstreber et miljøvennlig kjøreset.*

- ▶ *Miljøpåvirkningen fra transport skal minimeres gjennom samordning, optimering og koordinering av vareflyt.*

Disse målene og retningslinjene er implementert i samarbeidsavtalene med leverandører av lastebiltransporttjenester i både Norge og Sverige.

Moelven jobber også aktivt med rammebetingelsene for transport. Et eksempel på dette er initiativet Godspakke Innlandet, hvor Moelven har gått sammen med andre industripartnere for å kvantifisere kostnadene og fordelene ved forskjellige initiativer fra myndighetene. Forbedret veistandard og mulighet for økte maksimalgrenser for akseltrykk, er tiltak fra myndighetens side som vil bidra til redusert miljøpåvirkning fra biltransportene.

Det jobbes også for å åpne et større veinett i Norge for bruk av 25,25 meter vogntog og med totalvekt på 60 tonn for ferdigvarer og bi-produkter. I Sverige er tillatt totalvekt for vogntog økt fra 60 til 64 tonn generelt, og i 2017 vedtok Riksdagen i Sverige å tillate 74 tonns totalvekt på veier som tåler det fra 1. juli. I Norge er det satt i gang prøveordninger for tillatelse av vogntog med tilsvarende totalvekt for tømmertransport. Disse endrede rammevilkårene bidrar til å redusere antall kjørte lass og gir dermed en positiv miljømessig effekt.

Evaluering av resultater

	Veitransport (tkm)	Jernbane (tkm)	Båttransport (tkm)
Transport av varer til kunde (hvor Moelven er fakturamottaker)	460 822 667	129 770 775	121 337 790
Transport av tømmer til Moelven	275 738 298	3 952 500	-
Transport av øvrige varer til Moelven	76 078 321	-	-
Total	812 639 286	133 723 275	121 337 790

Ambisjoner:

- ▶ Miljøpåvirkninger fra transport skal minimeres
- ▶ Kun bruk av Euro 5 og Euro 6 lastebiler

Resultater:

- ▶ KPIer for transport er etablert på selskaps- og divisjonsnivå.

Tiltak:

- ▶ Kartlegge bruken av Euro 5 og Euro 6 lastebiler
- ▶ Forbedre rapporteringen av transport, inkludert transport av varer til kunder

Moelven Virke AS, som står for råvareforsyning og fiberomsetning for den tremekaniske virksomheten i Norge, benytter togtransport i stor utstrekning. Transporten gjelder både råstoff til Moelvens industri, samt massevirke og fiberprodukter til kunder. Avhengig av avtaleform med kunden, er Moelven Virke i noen tilfeller transportansvarlig, mens i andre tilfeller er kunden transportansvarlig. Sistnevnte transporter faller utenfor Moelvens klimaregnskap, men er inkludert nedenfor for å illustrere omfanget. Total årlig togtransport knyttet til tømmerforsyning og fiberomsetning utgjør 316 859 175 tkm fordelt på 515 togavganger. Å transportere hele eller deler av dette volumet på vei ville ikke være bærekraftig hverken med tanke på miljøpåvirkning eller økonomi. I tillegg kommer de positive miljøeffektene av produktene som transporteres. Det leveres en betydelig mengde bioenergiråstoff som har positiv klimapåvirkning gjennom at bioenergi erstatter oljefyring. En av Moelvens kunder, Stockholm Xergy (tidligere Fortum Värme) har gjort beregninger som viser at varmeproduksjonen fra selskapets bioenergianlegg utenfor Stockholm alene kan bidra til å redusere CO₂ – utslipp med 650 000 tonn på årsbasis gjennom at fossil kraft kan fases ut.

Ved siden av å være et svært viktig tema med tanke på miljøpåvirkning og kostnader, er transport av varer det enkeltområdet som medfører mest aktivitet inne på industriområdene. Dette medfører en betydelig risiko for uhell og skader på personell og utstyr. Moelven har derfor klare sikkerhetsrutiner for å ivareta sikkerheten:

- Det er påbudt med synlighetstøy, vernebriller, hjelm og vernesko. (Gjelder opphold på industriområdene generelt.)
- Sjøføren får anvist laste- eller losseplass fra ekspedisjon eller truckfører. Eventuelle passasjerer skal ikke forlate kjøretøyet.
- Før lossing skal lasten alltid kontrolleres for eventuelle forskyvninger før stroppene løsnes, og om nødvendig skal last sikres ved hjelp av truck før stroppene løsnes.
- Håndtering av stropper skal kun skje når truck står i ro eller er på sikker avstand.
- Truck har alltid forkjørsrett på området. Sjøføren må holde seg synlig for trucksjøfører slik at øyekontakt kan oppnås.
- Det er strengt forbudt å oppholde seg på siden av, eller under last ved lasting/lossing.
- Lasten skal være forskriftsmessig sikret før den forlater lasteområdet.

Godspakke Innlandet – et samarbeid for bedre rammebetingelser

Godspakke Innlandet er en del av et innspill til Nasjonal transportplan og et ledd i Jernbanedirektoratets satsning innen kombitransport, industrigods, skognæring og internasjonale godsstrømmer. Pakken foreslår blant annet elektrifisering av strekningen Kongsvinger – Elverum – Hamar, nye tilkoblingsspor både på Kongsvinger, Elverum og Hamar, samt nye flerbruksterminaler i innlandet.

Effektive transportsystemer er en forutsetning for utnyttelse av skogressursene, og for at norske bedrifter skal være konkurransedyktige på markeder i Europa. Godspakke Innlandet er en helhetlig pakke med tiltak på jernbanenettet i innlandet for å styrke godstransporten på bane.

Initiativet vil gjøre jernbanen mye mer konkurransedyktig på transporter nord-sør fra Nordland, Trøndelag, Nord-Vestlandet og Innlandet mot Sverige og Kontinentet, og tilsvarende i motsatt retning. Pakken vil blant annet redusere framføringstiden for tog mellom Kvam i Gudbrandsdalen og Karlstad med ett døgn, redusere skog- og trenæringens transportkostnader med MNOK 57 per år, og gi industrien i Nordland økt konkurransekraft gjennom mulighet for raskere leveranser.

Godspakken Innlandet vil bidra til å redusere klimagassutslippene ved at tømmer transporteres på bane i stedet for bil, diesellokomotiver blir erstattet av elektriske lokomotiver, og redusere CO₂-utslippene på lengre transportdistanser ved bruk av tog fremfor bil med 70 %.

GODSPAKKE INNLANDET

ET NETTVERK AV MULIGHETER

Kombitransport | Industrigods
Skognæring | Internasjonale godsstrømmer

Klimafordeler fra skogen

Vesentlighet:
VIKTIGTIGERE

● ● ●

Hvor og hvorfor er det vesentlig?
En stor andel av de klimasmarte produktene og materialene til Moelven tømmer som råstoff. Skogen er en del av det naturlige karbonkretsløpet, og lagrer store mengder CO₂ fra atmosfæren gjennom fotosyntese. Ved å bidra til effektiv og bærekraftig skogbruk, samt effektiv utnyttelse av tømmeret, kan Moelven bidra til å øke skogens evne til å ta opp CO₂ fra atmosfæren og lagre det i produkter. Klimapåvirkningen er dermed positiv.

Policy og tilnærming

Moelven Skog AB er ansvarlig for innkjøp av tømmer i Sverige og er et av selskapene som har størst mulighet til å påvirke klimafordelene Moelven har i skogen. De jobber etter visjonen «Mer TIMMER i skogen». Visjonen handler om hvordan skogeierne kan maksimere potensialet i skogen. Det gir Moelven mer og bedre råvarer, samtidig som skogeieren får god avkastning. Gjennom kommunikasjon, seminarer og én-til-én møter med skogeierne bidrar Moelven til å gi råd og veilede skogeierne for å øke avkastningen i skogen. Moelven Skog AB, jobber dermed direkte med

skogeierne for å øke klimafordelene i skogen.

I Norge er det Moelven Virke AS, som er ansvarlig for innkjøp av tømmer. Grunnet en annen organisering av skogeiere i Norge, er ikke Moelven Virke AS direkte involvert i avvirkningen eller forvaltningen av skogen på samme måte som Moelven Skog AB. Moelven som konsern har likevel et ansvar ovenfor sine leverandører til å behandle og videreforedle produktene bærekraftig.

I Moelven sin miljøpolicy er det beskrevet at gjennom energi-gjenvinning (forbrenning) etter endt bruksfase skal treprodukter gi tilbake minst 3 ganger mer energi enn det forbrukes gjennom livsløpet.

Bærekraftig skogbruk

Bærekraftig skogbruk er et nøkkelord for Moelven Skog AB. Selskapet står for råvareforsyningen til konsernets tømmerforbrukende enheter i Sverige, og kjøper tømmer fra mer enn 10 000 skogeiere i Värmland, Västra Götaland og Örebro län.

Moelven Skog AB arbeider kontinuerlig med å utvikle og forbedre arbeidsmetoder og –rutiner med tanke på at avvirkning skal skje på rett sted til rett årstid, samt for å minimere miljøpåvirkningen fra tunge hogstmaskiner. Dette skjer blant annet gjennom det egenutviklede utdanningsprogrammet P3 (planlegging, produksjon og presisjon). Innen rammen for programmet utdannes eget personell samt de entreprenører som benytte jevnlig.

Hvert år inntreffer likevel hendelser som får allmennheten til å reagere, det kan dreie seg om avvirkning som skjer i nær tilknytning til vassdrag eller at en skogsbilvei skades. Ofte leder dette til omtale i aviser, web, radio eller TV. Noen ganger er kritikken berettiget, men ikke sjelden er årsaken manglende innsikt i moderne skogbruk. Ved større avvirkninger legger Moelven Skog AB derfor stor vekt på utdanning av personale og informasjon til allmennheten om hvordan avvirkningen vil bli gjennomført. Selskapet arbeider også kontinuerlig med sertifisering av skogeiere for at de skal være aktive og bevisste på regler for eksempel knyttet til planting av ny skog etter en avvirkning. Målsettingen er å drive et langsiktig og bærekraftig skogbruk og at allmennheten skal ha forståelse for skogbrukets rammevilkår.

Foto: Johan Alp

Evaluering av resultater

Store mengder CO₂ fra atmosfæren er lagret i Moelven sine treprodukter som karbon. Ved bærekraftig skogsdrift og lang brukstid av produktene vil Moelven bidra til å øke karbonkretsløpets opptak av CO₂, som kan redusere CO₂ konsentrasjonen i atmosfæren sammenlignet med å la skogen stå urørt. Det er viktig å være klar over at det er flere usikkerhetsmomenter som påvirker total bildet, som klimagassutslipp fra jordsmonn etter avskoging.

Ved å sammenligne Moelven sitt klimaregnskap med den totale mengde CO₂ lagret i produktene, er det tydelig at mengde CO₂ lagret i produktene i 2017 er flere ganger større enn klimagassutslippet til Moelven. Dette kan indikere at Moelven, og materialene de produserer er klimapositive. For å kunne konkludere er det nødvendig å ha en bedre forståelse og innsikt i skogsdriften etter avskoging.

Moelven sitt salg av massevirke til bioenergiindustri og direkte salg av fjernvarme basert på biomasse kan erstatte fossile energikilder og dermed redusere samfunnets klimapåvirkning.

Beskrivelse	Volum (m ³)	CO ₂ lagret (tonn)	Utslipp (tonn CO ₂)
Totalt innkjøpt volum	4 915 000	3 518 730	
Produsert skurlast	2 160 000	1 551 601	
Flis til fornybar energiproduksjon (inkl. smelteverk)	325 700	NA	
Totale CO ₂ -utslipp (lokasjonsbasert)			133 558
Totale CO ₂ -utslipp (markedsbasert)			200 377

Beregningsgrunnlag:

Kilde for beregning av CO₂ er EN16449. Kilde for densitet er Bramming et al. (2006). Fysiske og mekaniske egenskaper hos norsk gran og furu. En aktivitet i SSFF-prosjektet. Treteknisk Rapport 65, 2006.

Det er antatt at en kubikkmeter sagtømmer av gran har en basisdensitet på 363 kg/m³, og furu har basisdensitet på 418 kg/m³. Basisdensitet er tørrvekt av vått volum (>30% trefuktighet). Karboninnholdet er antatt 50% av tørrvekten. Det er antatt en lik andel av grand og furu.

Gran: $363 \cdot 0,5 \cdot 44 / 12 = 665,5 \text{ kg CO}_2 / \text{m}^3 \text{ sagtømmer}$

Furu: $418 \cdot 0,5 \cdot 44 / 12 = 766,3 \text{ kg CO}_2 / \text{m}^3 \text{ sagtømmer}$

Ambisjoner:

- ▶ Vi og materialene vi produserer skal være klimapositive

Resultater:

- ▶ 3,5 millioner tonn CO₂ lagret i innkjøpt tømmer
- ▶ 1,5 millioner tonn CO₂ lagret i skurlast

Tiltak:

- ▶ Utvikle en bedre forståelse for Moelven sin rolle i karbonkretsløpet og bevise at Moelven er klimapositiv

Resirkulering og gjenbruk i Moelven Modus

Moelven har også virksomheter som i hovedsak baserer seg på andre råmaterialer enn tre. Moelven Modus utfører rundt 2 000 kontorprosjekter hvert år. Kontorløsningene er designet for å kunne demonteres og bygges opp igjen tilpasset brukernes behov. Moelven Modus legger stor vekt på å redusere påvirkningen på miljøet og etterstreber å tenke sirkulært for å minimere miljøpåvirkning, CO₂-avtrykk og avfall.

I samarbeid med GC Rieber Eiendom AS, Nordea Liv og Rasmussen Eiendom, har Moelven Modus etablert et gjenbrukslager i Bergen. Beregninger utført for et enkelt prosjekt har vist at man gjennom gjenbruk kunne redusere CO₂-utslippene med hele elleve tonn.

Moelven Modus er aktiv i flere statlig finansierte utviklingsprosjekt i Sverige. Det pågår også flere gjenbruks-prosjekter i samarbeid med kunder i Norge og Sverige, blant annet SE Banken i Oslo og Uppsala Kommun i Sverige.

MILJØVENNLIG BYGGING

Hvorfor bruke tre?

Når treet vokser..

.. Bruker det
karbondioksid
(CO₂), vann og
lys.

Treet binder altså CO₂, og blir et
karbonlager.

**DØR TREET, SLIPPES
KARBONDIOKSID
(CO₂) UT IGJEN I
NATUREN.**

**Hugger vi treet,
fungerer treet
fortsatt som
karbonlager.**

Skogen gjør derfor nytte
både når den vokser og
når den brukes i trebygg
og treprodukter.

Kilde og inspirasjon: Svensk trä

Skogen i Norge binder cirka 70 % av det menneskeskapt CO₂-utslippet i landet, ifølge Trefokus. Hvorfor er det da positivt å hugge skogen for å bruke materialene i trebygg og andre produkter av tre? Fotosyntesen er en viktig grunn til det. Treet bruker mest karbondioksid (CO₂) når det vokser, og tar opp mindre CO₂ når det er fullvoksent. Når treet dør på rot og råtner slippes karbondioksidet ut igjen i naturen. Men om treet hugges derimot, fungerer treet fortsatt som ett karbonlager.

Hvorfor bør vi hugge skog?

For hvert tre som hugges i Skandinavia plantes det to nye trær, som i vekstfasen bruker mer CO₂ en voksne trær. En gran er fullvoksen og hogstklar etter 45- 130 år, avhengig av hvor fort skogen vokser. Dette betyr at et aktivt skogbruk bidrar til å binde mer CO₂ enn om skogen etter hvert dør på rot.

Ifølge Trefokus er det gjennom økt skogproduksjon fullt mulig å øke mengden bundet CO₂ fra omtrent 1,2 milliard tonn CO₂ i 2013 til 1,5 milliarder tonn om 60-70 år.

Hvilke nytte gjør skogen som byggematerial?

Treet som byggemateriale er fornybart og miljøvennlig. Det krever lite energi å hugge og bearbeide tre. Det brukes i stor grad energi fra fornybare kilder når tømmeret bearbeides, i stede for energi fra olje. Dette gjør man i lave utslipp i produksjonsfasen.

Bygger man i tre i stedet for andre byggematerialer reduserer det utslipp av klimagasser.

Klimasmart design

Vesentlighet:
VIKTIGTIGERE

● ● ○

Hvor og hvorfor er det vesentlig?
Moelven produserer klimasmarte produkter og materialer, som har lavere klimapåvirkning enn konkurrerende materialer. Produktene kan ha klimapåvirkning både i produksjon og i bruk, og det er derfor viktig å ta hensyn til hele livsløpet til produktet.

Sertifisering er viktig for å kommunisere dette til markedet, og gi kunder muligheten til å gjøre bærekraftige produkt- og materialvalg. Da mange av sertifiseringsordningene dekker mer enn bare klima, vil dette kapitlet også dekke andre miljøpåvirkninger

Bygninger og byggeindustrien står for ca. 40 % av verdens energiforbruk, og 33 % av verdens klimagassutslipp. Moelven har derfor en viktig rolle i å produsere og utvikle klimasmarte produkter og tjenester. Kunder og forbrukere er i økende grad opptatt av miljøpåvirkningen. Spesielt klimapåvirkningen til forskjellige produkter og tjenester er av stor betydning som gjør dette temaet vesentlig

Policy og tilnærming

Sertifisering gjør at kunder og forbrukere kan gjøre informerte valg og sammenligne ulike produkter og materialer. Moelven sine produkter har derfor en rekke ulike sertifiseringer som dekker forskjellige krav og behov hos kundene.

Råvaresertifiseringsordningene PEFC™ og FSC® er sentrale sertifiseringer som garanterer at trematerialet kommer fra bærekraftig skogbruk. Les mer om sertifiseringsordninger i kapitlet *Bærekraftige Materialer*.

Moelven er også underlagt flere regulatoriske krav til sertifisering. Det er spesielt tre forskjellige EU-direktiv som er gjeldende for Moelven sine produkter, «Construction Products Regulations» (CPR), «Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals» (REACH) og «Biocidal Products Regulations» (BPR). Disse regulatoriske kravene er innarbeidet i Moelven sine prosedyrer, og alle produktene som Moelven produserer skal følge kravene som fremkommer av disse direktivene. I Norge er BREEAM-NOR er den norske tilpasningen av BREEAM den største driveren i valg av klimasmarte produkter, dette er bransjens eget miljøsertifiseringsverktøy for bygninger.

Formålet er å motivere til bærekraftig design og bygging gjennom hele byggeprosjektet, fra tidlig fase til overlevert bygg. BREEAM-NOR er et effektivt verktøy for å samordne de ulike aktørene i et byggeprosjekt og integrere bærekraftig tenkning i alle ledd. BREEAM-NOR stiller krav bla til materialvalg, som leveranse av sertifiserte produkter i PEFC™ Chain of Custody eller FSC® Chain of Custody, EPD(miljødeklarasjon), Eco-product, Emisjonstester på interiørprodukter (Hea2 med M1-sertifikat eller Agbb).

Utenom sertifiseringer og regulatoriske krav, jobber Moelven også med markedsføringen av sine produkter og materialer, og er en sentral aktør i å promotere tre som et klimasmart produkt og byggemateriale. Moelven har her et ansvar og en mulighet til å påvirke forbrukeren til å gjøre klimasmarte valg gjennom å blant annet velge Moelven sine produkter. Moelven har blant annet interiørdesignere som jobber aktivt med denne problemstillingen.

Evaluering av resultater

En stor andel av Moelvens produkter og materialer er sertifisert med ulike sertifiseringsordninger. På neste side er en oversikt over relevante miljøsertifiseringer og verktøy som er relevant for Moelven sine produkter og materialer.

Ambisjoner:

- ▶ Moelven sine produkter og materialer skal være klimapositive

Resultater:

- ▶ Mer enn 64% av Moelven Wood AB sine produkter har en miljøvurdering eller en produktsertifisering

Tiltak:

- ▶ Kartlegge miljøvurderinger og produktsertifiseringer i konsernet

Miljøsertifiseringer og verktøy

Det finnes en rekke ulike aktører som har egne sertifiserings- og dokumentasjonsordninger i tilknytning til miljø og helse. Disse verktøyene og sertifiseringsordningene kan dekke enten et produkt alene, eller et helt bygg eller et prosjekt. En stor

andel av Moelven sine produkter og materialer er dekket av en eller flere verktøy og sertifiseringsordninger, som gir kunder og brukere mulighet til å gjøre informerte valg basert på bærekrafts kriterier.

Environmental Product Declaration (EPD):

En EPD er et kortfattet tredjeparts verifisert og registrert dokument med transparent og sammenlignbar informasjon om produkters miljøprestasjon gjennom hele livs-syklusen. Både den baken-forliggende LCA (Life-Cycle Assessment) og EPD er alltid basert på internasjonale standarder

Byggevaredeklarasjon (BVD)

Byggevaredeklarasjon er en standardisert måte å beskrive et produkt på. Informasjon angående materialets opprinnelse, kjemisk innholdsfortegnelse, miljøpåvirkning, sertifiseringer, samt beskrivelse av produktets installasjon, bruksfase og hvordan den skal håndteres etter endt bruk.

BREEAM-NOR

BREEAM-NOR er et miljøsertifiserings-system for bygninger. Systemet er effektivt verktøy for å samordne de ulike aktørene i et byggeprosjekt og integrere bærekraftig tenkning i alle ledd. Se også omtale på foregående side.

Byggvarubedömning (BVB)

BVB er en svensk forening som har utviklet et system for vurdering av byggematerialer, basert på bærekraft. Vurderingene gjøres på grunnlag av miljøpåvirkningen gjennom livssyklusen og innhold av kjemikalier i byggematerialene. BVB jobber også med å etablere et vurderingssystem for sosiale forhold i verdikjeden.

BASTA Bedömningar

BASTA er en svensk produktsertifiseringsordning, for kjemisk innhold i produkter. EU-kravene i REACH-direktivet er kjernen til BASTAs produktsertifisering.

SundaHus

SundaHus Miljödata er et verktøy som karlegger miljøegenskaper til forskjellige produkter i byggindustrien. Dette verktøyet gir Moelven sine kunder muligheten til å vurdere ulike produkter opp mot hverandre basert på en standardisert vurderingsmodell.

Produksjon av bioenergi

Vesentlighet: VIKTIGST

Hvor og hvorfor er det vesentlig?

Bioenergi er energi som er produsert fra materialer som er dannet i pågående biologiske prosesser. I motsetning til fossil energi, vurderes bioenergi som et klimanøytralt utslipp da det inngår i karbonkretsløpet, forutsetter netto positiv skogstilvekst. Bioenergi kan også erstatte fossile energikilder og bidrar derfor positivt til nullutslippssamfunnet.

I Moelven utnyttes energien som varme, og selges eksternt som fjernvarme. Biomasse blir også solgt til eksterne kunder, som bruker dette til å produsere bioenergi enten i form av varme til egen industri, fjernvarme eller elektrisitet. For å sikre god økonomisk drift er Moelven avhengig av å utnytte hele tømmerstokken, og bioenergi er dermed en viktig ressurs for å skape verdi ut av flis- og barkprodukter.

Policy og tilnærming

Energipotensialet i konsernets flis- og barkprodukter, inklusive celluloseflis, er ca. 2,7 TWh (fuktighet 60 %), og det ligger derfor et betydelig potensial både i forhold til økt egenproduksjon og i et økt marked for bioenergi generelt.

I Moelven sin miljøpolicy er følgende mål og retningslinjer gitt:

- ▶ Moelven skal redusere energibruken på sine anlegg og hente minimum 95 % av behovet for oppvarming av lokaler og tørking fra egenprodusert bioenergi (treindustri).
- ▶ Moelven skal delta aktivt i den teknologiske og markedsmessige utviklingen av bioenergisektoren, samt utrede alternativ energibruk på de anlegg som benytter fossil brensel for oppvarming

Evaluering av resultater

Moelven har gjennomført en kartlegging av bioenergiforbruk internt, salg av bioenergi og salg av flis til ekstern bioenergi industri. Resultatene viser at Moelven har et forbruk av 388 GWh bioenergi i form av varme. Som beskrevet i kapittelet *Energibruk i egen produksjon* er dette hovedsakelig brukt i tørking.

Moelven kjøper også inn vesentlige mengder bioenergi fra eksterne selskaper. Dette er fordi det ofte er forskjellige forhold mellom eiere, operatør og leverandør av biomasse til forbrenningskjelene.

Moelven Bioenergi AS og Langmoen Energisentral

Langmoen Energisentral med et 10MW bioenergianlegg ble åpnet i 2011. Moelven Bioenergi AS eier og drifter dette anlegget, som bruker energiråstoff levert av Moelven og Mjøsen Skog. Anleggets største kunde er Tine Meieriet Brumunddal, som mottar cirka 40 GWh prosessdamp pr år. Hos Tine fører investeringen til at gamle, forurensende oljefyrer kan utfases og at det legges om til fornybar biobasert energi. Moelven bidrar dermed til Tine sitt mål om å kutte klimagassutslippet med 30% innen 2020.

Beskrivelse	Energi GWh
Flis til ekstern bioenergi-industri	349 (nedre brennverdi)
Bioenergi produsert i Moelven	622 (nedre brennverdi)
Forbrukt bioenergi	397 (levert energi)
Bioenergi solgt til selskaper utenfor konsernet	66 (levert energi)
Beregnet gjennomsnittlig effektivitet i forbrenningskjel	72 %

Transport av flis fra Moelven Soknabruket AS med tog.
Les mer om omfanget av jernbanetransportene i kapitlet «Transport av varer».

Ambisjoner:

- ▶ Moelven skal redusere sitt energiforbruk

Resultater:

- ▶ 349 GWh (nedre brennverdi) med energiråstoff solgt til bioenergi-industrien.
- ▶ 622 GWh (nedre brennverdi) energiråstoff benyttet i egen produksjon

Tiltak:

- ▶ Forbedre måling og rapportering av bioenergi forbruk og produksjon på konsernnivå

Tar vare på
naturressursene

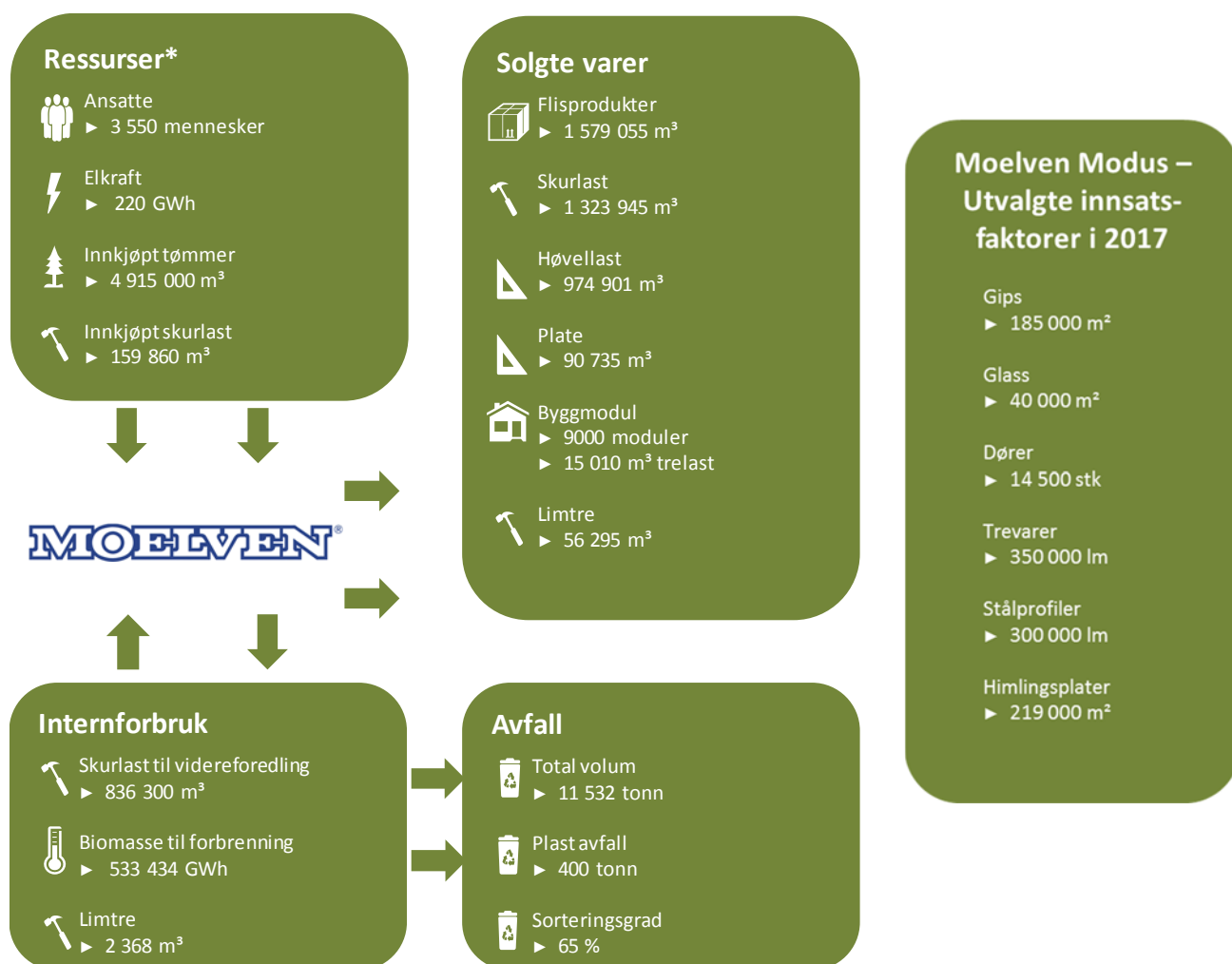
Vi tar vare på naturressursene

Moelven søker løsninger. Konsernet har evner og ressurser til å være ledende når det gjelder produktutvikling og nytenkning. Vi har alltid vært en bedrift som ligger i forkant og **bruker mulighetene** som skiftende tider gir.

- «Å bruke mulighetene» er en av Moelvens grunnverdier

Moelven eier ikke egen skog, men kjøper alt tømmer fra eksterne leverandører. Moelven har dermed ikke bestemmelsesrett over hvordan skogen forvaltes, men kan påvirke skogeierne ved å sette krav, gjennom for eksempel sertifiseringer.

Moelven har også en viktig oppgave gjennom å søke løsninger og bruke mulighetene i videreforedlingen av råmaterialer ved å drifte effektivt, og utnytte hele potensialet til råvaren, for å sikre at kunden får et bærekraftig produkt.

* Kun et utvalg innsatsfaktorer er inkludert

Bærekraftige materialer

Vesentlighet:

VIKTIGST

Hvor og hvorfor er det vesentlig?

I Moelvens miljøpolicy er det beskrevet hvordan Moelven skal anvende, så langt det lar seg gjøre, naturlige råvarer som kommer fra skogen. For å sikre at disse råvarene kommer fra et bærekraftig skogsbruk, kjøper Moelven sertifisert tømmer

Moelven er en stor innkjøper av tømmer, og har dermed et ansvar for å bidra til et bærekraftig skogbruk. Et bærekraftig skogbruk er viktig for både Moelven og mange av interessentene til Moelven. Dette bidrar til at skogen blir forvaltet med hensyn til grunnlaget for vedvarende bruk av skogen, inkludert hensyn til det biologiske mangfoldet i skogen samt vilkårene for å utøve friluftsliv.

Policy og tilnærming

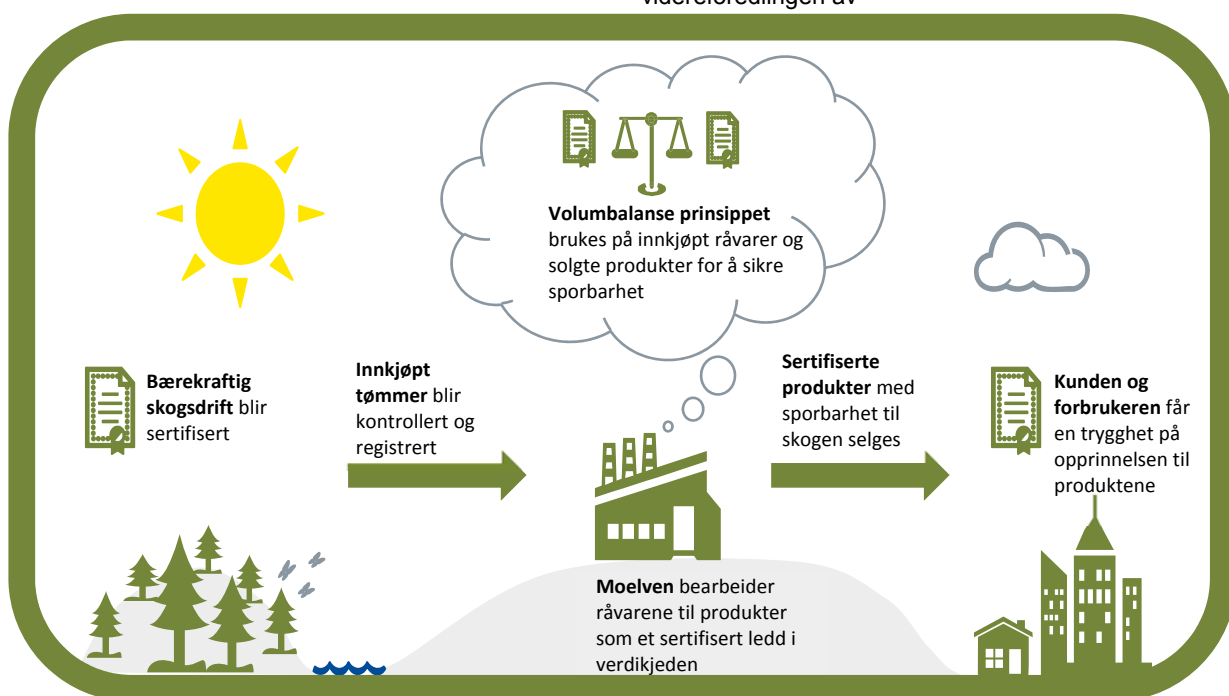
I Moelvens miljøpolicy er følgende beskrevet:

- ▶ Moelven skal vedlikeholde og videreutvikle sine systemer for sertifiserte innkjøp, og maksimere kjøp og anvendelse av miljøsertifisert råvare fra sertifisert skogbruk.
- ▶ Moelven skal maksimere utnyttelsen av råvarer ved produksjonsoptimering og anvendelse av restproduktene
- ▶ Moelven skal ikke kjøpe råvarer fra:
  - Illegale avvirkninger
  - Skog med høy bevaringsverdi
  - Skog der hevdvunne eller sosiale rettigheter krenkes
  - Skog med genetisk manipulerede trær

- Naturskog som har blitt avvirket med den hensikt å utnytte området for plantasje eller ikke-skoglig anvendelse.

Alle selskapene i konsernets tremekaniske virksomhet er organisert- og arbeider for å oppfylle gjeldende krav for kontrollert trevirke, samt PEFC™ sertifisering (Programme for the Endorsement of Forest Certification) eller FSC® sertifisering (Forest Stewardship Council) sin sporbarhetsstandard.

PEFC™ er en internasjonal NGO (ikke-statlig organisasjon) som arbeider for ansvarlig skogbruk, og utsteder sertifikater til aktører som oppfyller de kriteriene som er definert. Organisasjonen promoterer bærekraftig skogsdrift gjennom tredjeparts sertifisering. Moelven er et ledd i verdikjeden i videreforedlingen av

tømmeret og har dermed ansvar for sikre sporbarheten, for å kunne merke sine produkter som PEFC™-sertifisert.

FSC^R er i likhet med PEFC™ også en internasjonal NGO (ikke-statlig organisasjon) som arbeider for ansvarlig skogbruk, og utsteder sertifikater til aktører som oppfyller deres krav for bærekraftig skogbruk. Forskjellen i disse to sertifiseringene ligger hovedsakelig i historien til hvordan disse ble utviklet.

All råvare som Moelven håndterer holder som minimum nivået for kontrollert trevirke.

I sertifiseringen opererer Moelven som et ledd i verdikjeden, og selskapet har dermed ansvaret for å sikre sporbarhet. Moelven kjøper og selger sertifiserte trebaserte varer på bakgrunn av retningslinjene i CoC-sertifikatene. Moelven benytter volumbalanseprinsippet for kjøp og salg av trebaserte varer. Dette sikrer at Moelven ikke selger mer enn det som til enhver tid er innestående på volumkontoen. Det er volum på faktura pr varelinje

som i sum utgjør salg av sertifisert volum.

Evaluering av resultater

100 % av alt tømmer Moelven kjøper inn er kontrollert i henhold til definerte krav til kontrollert trevirke. I Norge er det krav om at all avvirkning av skog skal gjennomføres iht. PEFC™ sitt regelverk. I Sverige er regelverket annerledes, og det meste av tømmeret er enten PEFC™ sertifisert eller FSC^R sertifisert.

Moelvns systemer for innkjøp av tømmer sikrer at det kommer fra et bærekraftig skogbruk.

Moelven kjøper også inn ferdig behandlede treprodukter, som inngår i Moelven sitt sortiment. Disse produktene kjøpes av flere ulike aktører som opererer i forskjellige land. Innkjøpene skjer i henhold til retningslinjene for kontrollert trevirke. Moelven arbeider kontinuerlig for å sikre at produktene kommer fra et bærekraftig skogbruk.

Ambisjoner:

- ▶ Moelven skal bidra til bærekraftig skogbruk, og ikke kjøpe råvarer fra kontroversielle kilder

Resultater:

- ▶ 100 % av alt innkjøpt tømmer er i henhold til kontrollert trevirke og en høy andel er PEFC™ sertifisert eller FSC^R sertifisert

Tiltak:

- ▶ Videreføre kontrollen med sertifisering av "traded products"

BREEAM® NOR

Moelven – En naturlig partner i BREEAM prosjekter

BREEAM er Europas ledende miljøsertifiseringsverktøy for bygninger. Formålet med verktøyet er å motivere til bærekraftig design og bygging gjennom hele byggeprosjektet, fra tidlig fase til overlevert bygg. Verktøyet kan benyttes på nybygg eller rehabiliteringsprosjekter innen bygningskategoriene industri, varehandel, kontor, utdanning og bolig. For andre typer bygg kan man utvikle et tilpasset kriteriesett.

BREEAM er i dag utviklet og skreddersydd til å passe inn i markeder i flere land. Norwegian Green Building Council (NGBC) og bygg- og eiendomsnæringen i Norge har gjennom BREEAM-NOR tilpasset BREEAM til det norske markedet. Her kan byggeprosjekter oppnå sertifisering gjennom en autorisert BREEAM-NOR revisor, basert på miljøprestasjon i ni kategorier– ledelse, helse- og innemiljø, energi, transport, vann, materialer, avfall, arealbruk og økologi samt forurensning. Et BREEAM-NOR sertifikat utstedes i fem nivåer; Pass, Good, Very Good, Excellent og Outstanding.

BREEAM har vist seg å være et effektivt verktøy for å samordne de ulike aktørene i et byggeprosjekt og integrere bærekraftig tenkning i alle ledd. Internasjonale studier viser at BREEAM-bygg blant annet har høyere markedsverdi, lavere driftskostnader og økt brukertilfredshet.

Moelven har i dag bidratt i prosessen med å utvikle flere bygg med BREEAM-sertifisering og Moelven jobber aktivt med å tilpasse sine produkter og materialer for å forenkle prosessen til kunder i utviklingen av BREEAM prosjekter. Dette gjøres gjennom å ha fokus på kontinuerlig forbedring i produksjonsprosessen, men også gjennom Moelvens klimasmarte design.

BreeamNor- stiller krav bla til materialvalg, som leveranse av sertifiserte produkter i PEFC™ CoC eller FSC® CoC, EPD(miljødeklarasjon), Eco-product, Emisjonstester på interiørprodukter.

Et eksempel på BREEAM-sertifisering er friluftsbarnhagen Haukåsen Barnehage (avbildet), som er sertifisert "Very good». Bygget har dermed fått en tydelig miljøprofil, både i forhold til materialer, varmekilde, energiforbruk og konstruksjon.

Ressursoptimalisering

Vesentlighet: VIKTIGST

Hvor og hvorfor er det vesentlig?

Moelven er et ressursintensivt industriselskap, med et total innkjøp av 4 915 000 m³ sagtømmer og massevirke. Det er derfor et stort potensiale i ressurseffektivisering og –optimalisering ved selv små endringer i produksjonen.

For å sikre økonomisk drift er Moelven derfor avhengig av å utnytte ressursene sine optimalt, og bruke alle bi-produkter. Dette er et vesentlig tema for Moelven da det påvirker driftsmarginen.

Policy og tilnærming

Moelven fokuserer på ressursoptimalisering i hele verdikjeden. Dette gjelder ikke bare for råvarene, men også i transport og blant ansatte. Les mer om dette i kapitlene *Transport av varer* og *Engasjerte og kompetente medarbeidere*.

I sagverkene blir alle tømmerstokker analysert for å gjøre et optimalt uttak av emner. Dette betyr at hver enkelt tømmerstokk blir analysert i forhold til blant annet størrelse, vridninger og posisjon av kvister. Sagen blir dermed innstilt basert på dette grunnlaget. Moelven Valåsen AB jobber aktivt med denne problemstillingen og har installert en røntgenmaskin som analyserer alle tømmerstokker før saging. Teknikken som benyttes videre i prosessen, gir full sporbarhet gjennom hele foredlingsprosessen fram til ferdig trelast. Her er det store forbedrings- og utviklingsmuligheter i avansert dataanalyse, som kan forbedre uttakene basert på historiske målinger og resultater. Dette er en del av satsingsprosjektet på Moelven Valåsen AB, i utvikling av det digitale sagbruket. Les mer om dette i kapitlet om *Energibruk i egen produksjon*.

LEAN-prinsippene ligger også til grunn for driften på flere av Moelven sine lokasjoner som har som målsetning å redusere sløsing og øke effektiviteten. Et avsetningsområdene er å visualisere realtidsoppdaterte produksjonsdata til de operatører som er involvert, slik at de på den måten får muligheten til å forbedre arbeidsprosessene direkte.

LEAN er viktig også med tanke på sikkerhet på anleggene. Erfaring viser at mange arbeidsulykker skjer utenom ordinære driftssituasjoner, og det har vist seg at orden og ryddighet er et viktig risikoreducerende tiltak. Les mer om dette i kapitlet *Helse, miljø og sikkerhet*.

Evaluering av resultater

Ressursoptimalisering gjennom uttak av tømmerstokken er ikke kun basert på å maksimere skurgraden, men også å maksimere produktverdien. Dette er fordi markedsverdien av enkelte uttak kan variere i forhold til volumet av uttaket.

Et viktig prinsipp for Moelven er å utnytte hele tømmerstokken. Uavhengig av hvordan uttaket blir gjort påser Moelven derfor at alle biprodukter, inkludert flis og bark, blir brukt internt eller solgt.

Ambisjoner:

- ▶ Vi skal utnytte hele tømmerstokken

Resultater:

- ▶ Skurutbytte > 51%

Tiltak:

- ▶ Kartlegge LEAN prosjekter i konsernet

Ressurseffektiv design og emballasje

Vesentlighet: VIKTIGTIGERE

Hvor og hvorfor er det vesentlig?

Moelven har en påvirkning på miljøet ikke bare gjennom produksjon, men også bruksfase. I bruksfasen er det identifisert spesielt to områder som er av betydning: design og emballasje.

Gjennom ressurseffektiv design og industriproduksjon har Moelven muligheter til å redusere behovet for viderefordling av materialer på byggeplasser. I industriproduksjon er det større kontroll, og det er mulighet for å redusere avfall og miljøpåvirkning gjennom effektiv produksjon.

Moelven har også et stort forbruk av plast til emballasje som kan ha en miljøpåvirkning. Plast har lang nedbrytningstid i naturen, og unødig emballasje kan potensielt påvirke en kundes sertifisering av et byggeprosjekt.

Policy og tilnærming

Moelvens miljøpolicy gir følgende føring:

- ▶ Råvareutnyttelsen skal maksimeres ved produksjonsoptimering og anvendelse av restproduktene.

Moelven produserer flere typer produkter som er designet for å gi en miljøfordel. Gjennom ressurseffektiv design, kan Moelven produsere mer fra mindre samtidig som produksjonskostnadene reduseres.

Emballasje er også en annen kostnadsdriver, som har begrenset synlig verdi for kunden. Moelven har derfor satt som målsetning å kartlegge plastforbruket på tvers av konsernet for å identifisere muligheter for å redusere selskapets sin miljøpåvirkning, og samtidig redusere kostnader.

Evaluering av resultater

Det har blitt gjennomført en kartlegging av Moelven sitt forbruk av plast i 2017. Denne kartleggingen viser at Moelven hadde et forbruk på 2 000 tonn plast i 2017. 400 tonn plast ble levert til gjenvinning. Dette er betydelige mengder. Moelven vil derfor gjennomføre en mer detaljert kartlegging for å identifisere muligheter for å redusere plastforbruket og undersøker mulighetene for å erstatte dette med mer miljøvennlige alternativer i løpet av 2018.

Gjennom sin industriproduksjon av sammensatte byggematerialer kan Moelven redusere avfall og øke effektiviteten på byggeplassen. Et eksempel på dette er Moelven Byggmodul som lager ferdigproduserte moduler i fabrikk med komplette anlegg for sanitær, elektro og ventilasjon. Gjennom effektiv serieproduksjon med god planlegging vil byggmoduler redusere tid og avfall på byggeplassen, noe som resulterer i god ressurseffektivt design.

Ambisjoner:

- ▶ Vi har klimasmarte produkter og materialer
- ▶ Råvarenyttelsen skal maksimeres ved produksjonsoptimering og anvendelse av restproduktene.

Resultater:

- ▶ 2 000 tonn plast forbrukt
- ▶ 407 tonn plast gjennvunnet
- ▶ 9 000 byggmoduler levert

Tiltak:

- ▶ Kartlegge ressurseffektive produkter i konsernet
- ▶ Moelven skal identifisere muligheter til å redusere avfall og bruk av emballasje

Avfallshåndtering

Vesentlighet: VIKTIGTIGERE

Hvor og hvorfor er det vesentlig?

Moelven som produksjonsbedrift produserer betydelige mengder avfall. En stor andel av dette er avfall som enten er resirkulerbart eller kan brukes til energigjenvinning.

Avfallshåndtering er et vesentlig tema både for Moelven og deres interessenter. I tillegg til negativ miljøpåvirkning er mengde avfall en indikasjon på ueffektiv produksjon som påvirker driftsresultatet, og prisen på sluttproduktet.

Policy og tilnærming

I Moelven sin miljøpolicy er følgende retningslinjer og målsetninger for avfall beskrevet:

- ▶ Sortere og gjenvinne avfall så langt som teknisk mulig, og årlig følge opp avfallsmengder per tonn sluttprodukt.
- ▶ Minimere andelen avfall som går til godkjent deponi i samsvar med resultat fra registrering og tiltaksplan for avfallssystemet.
- ▶ Påse at eventuell deponering av bark og annet avfall kun skjer på godkjente deponeringsanlegg.
- ▶ Kunne dokumentere at selskapets eventuelle deponier og fyllområder oppfyller gjeldende lover og forskrifter vedrørende tildekking, kontrollprogram, håndtering av avsig, planer for avslutning og omstilling.

De ulike enhetene i Moelven-konsernet er selv ansvarlig for avfallshåndtering. Dette gjennomføres i samarbeid med lokale avfallshåndteringsfirma, som har ulike muligheter for håndtering av avfall.

Flere av Moelven sine lokasjoner jobber med LEAN-produksjonsmetoder. Dette baserer seg på kontinuerlig forbedring og reduksjon av sløsing i organisasjonen. Avfall er en form for sløsing som

påvirker kostnadsnivået til produksjonen, og bør derfor reduseres til et minimum.

Evaluering av resultater

I 2017 gjennomførte Moelven for første gang en konsernovergripende kartlegging av avfall. Her ble avfallsstatistikk innhentet fra alle avfallshåndteringselskap og sammenstilt. Det er derimot identifisert noe usikkerhet i dataene presentert da det benyttes ulike metoder for sammenstilling av data av de ulike selskapene.

Moelven hadde i 2017 en total mengde avfall på 11 532 tonn. Av dette består 1 894 tonn av farlig avfall, hovedsakelig aske fra forbrenningsovner og kjemikalierester som maling. Resterende avfall består av trevirke, plast og blandet avfall.

Sorteringsgraden er målt til 65%, men det er knyttet stor usikkerhet til dette tallet, da det er beregnet i ettertid av avfallshåndteringselskapene. Det er også brukt ulike metoder for beregning av sorteringsgraden av de forskjellige selskapene og det er ikke brukt et vektet gjennomsnitt for beregning av den totale sorteringsgraden. Tallet bør derfor kun vurderes som veiledende. Flere av Moelvns lokasjoner har en sorteringsgrad på over 90%, som tilfredsstiller det strengeste kravet i BREEAM.

Ved Moelven Byggmodul AB i Säffle har man ved ombyggingen av monteringslinje 2 lagt stor vekt på avfallshåndtering. Målet har vært å forenkle kildesortering i produksjonen. Det er derfor opprettet flere gjenvinningsstasjoner som gir alle god mulighet til å kildesortere avfall direkte. Stasjonene er tydelig merket med skilt både på og over hver enkelt container, og stasjonene ser like ut uavhengig av hvor de er plassert i virksomheten. Dette tiltaket er et av flere som medvirket til at selskapet ble kåret til «Årets Leanbyggare» på Bygge-galan i Stockholm den 27. mars. Prisen deles ut av Lean Forum Bygg og tidsskriftet Byggindustrin.

Kategori	Volum
Totalt mengde avfall (tonn)	11 532
Total mengde farlig avfall (tonn)	1 894
Total mengde annet avfall (tonn)	9 733
Blandet avfall (tonn)	3 957
Trevirke (tonn)	4 266
Plast (tonn)	407
Annet gjenvinnbart avfall (tonn)	1 582
Sorteringsgrad (%)	65%

En sorteringsgrad på 65 prosent er ikke forenlig med Moelven sin målsetning om å sortere og gjenvinne avfall så langt som teknisk mulig. Moelven vil derfor gjennom 2018 jobbe aktivt med lokale avfallshåndteringselskap for å forbedre denne statistikken.

Selskapet vil også etablere en overordnet målsetning på 90 prosent sortering, som tilfredsstiller det strengeste kravet i BREEAM.

Moelven Modus er et av Moelven-selskapene som har et bevist forhold til avfall og som har omgjort dette til en konkurransefordel. De leverer modifiserbare kontorlandskapsløsninger hvor produktene de lever kan gjenbrukes, i motsetning til plassbygde installasjoner. Ved å bruke prinsipper fra sirkulær økonomi, er Moelven Modus sine produkter designet for gjenbruk. Moelven Modus måler derfor sine ombyggings-prosjekter både på resirkulering og gjenbruk. Dette gir lavere kostnader for kunden, og reduserer påvirkningen på miljøet.

Ambisjoner:

- ▶ Sortere og gjenvinne avfall så langt som teknisk mulig

Resultater:

- ▶ 11 532 tonn avfall
- ▶ 1 894 tonn farlig avfall
- ▶ 407 tonn plast
- ▶ 65 % sorteringsgrad.

Tiltak:

- ▶ Videreføre kartlegging av avfall
- ▶ Etablere ny ambisjon om 90 % sorteringsgrad

Mennesket i fokus

Mennesket i fokus

Vi gir folk gode rom

- *Moelvens misjon*

Moelvens misjon setter kunden og sluttbrukeren av Moelvens produkter og tjenester i fokus. Misjonen handler om at Moelven skaper både inne- og uterom som er estetisk vakre, samtidig som de er funksjonelle og trygge.

Det er ikke bare kundene og sluttbrukerne Moelven har et ansvar overfor. Moelven har også et ansvar overfor ansatte, leverandører, samarbeidspartnere, og lokalsamfunnet.

Ansatte, leverandører og kunder har krav på en trygg og sikker arbeidsplass. Her er Moelvens

etiske retningslinjer og HMS-arbeid sentralt. Engasjerte og kompetente medarbeidere er viktig for Moelvens strategi for langsiktig verdiskaping.

Moelven sine produkter baserer seg i stor grad på fornybar skog, men det brukes også andre produkter og kjemikalier i bearbeidingen av materialet. Tilsatte produkter og kjemikalier kan potensielt ha en effekt på mennesker, og dette er videre dekket i kapittelet «Helsevennlig kjemikaliebruk».

Moelven støtter Redd Barna

Moelven forlenger samarbeidet med Redd Barna og gir i 2017 som i 2016, 500.000 kroner for å hjelpe barn og unge med skolegang og utdanning i noen av verdens fattigste land.

VI STØTTER

Redd Barna

Helse, miljø og sikkerhet

Vesentlighet: VIKTIGST

Hvor og hvorfor er det vesentlig?

Helse, miljø og sikkerhet (HMS) er en samlebetegnelse på arbeid med helsevern, miljøvern, arbeidsmiljø, sikkerhet og trygghet for ansatte og brukere. Dette kapittelet tar i hovedsak for seg de delene av HMS som er tilknyttet menneskene, mens miljø dekkes i kapitlene «Vi har klimasmarte produkter og tjenester», «Helsevennlig kjemikaliebruk» og «Lokalmiljø».

Et trygt arbeidsmiljø for ansatte, innleid personell, kunder og leverandører er avgjørende for en bærekraftig verdiskapning. Det er derfor naturligvis et av områdene som har størst vesentlighet både for Moelven, og selskapets interessenter.

Vi skal være en **attraktiv og trygg** arbeidsplass

- *Moelvens ambisjon*

Policy og tilnærming

Det overordnede ansvaret for HMS ligger hos ledelsen i det enkelte datterselskap. HMS er på agendaen i alle styremøter og konsernledermøter. Moelven har også en egen sikkerhetskomité, bestående av konsernledelsen, HR-direktør og representanter fra de ansatte. I tillegg møtes divisjonenes HMS-ressurser og HR-avdelingen jevnlig gjennom året i fagforum HMS. Disse foraene behandler og diskuterer konsernovergripende HMS-spørsmål, utveksler erfaringer og kommer med forslag til nye rutiner og retningslinjer.

Konsernet har utviklet en HMS-håndbok som er tilpasset hver enkelt enhet og er tilgjengelig for alle ansatte. Håndboken gjengir relevante rutiner og retningslinjer for HMS-området.

Moelven har et felles system, fPortal, for registrering av ulykker, nestenulykker og farlige forhold. Dette systemet sørger for at konsernet har en sentral oversikt over alle rapporterte hendelser, og er et viktig hjelpemiddel for hvert enkelt selskap i arbeidet med å identifisere, iverksette og følge opp relevante forbedringstiltak for å nå det langsiktige målet om 0 skader.

Arbeidet for å redusere sykefraværet er hovedsakelig knyttet til tre hovedområder: tett oppfølging av den ansatte, herunder fokus på

oppfølging og utnyttelse av restarbeidsevne, trivselsskapende og helsefremmende tiltak, samt vektlegging av HMS ved investeringer i nytt produksjonsutstyr. Oppfølgingen av medarbeiderne gjøres av hvert enkelt selskap i henhold til gjeldende regelverk i de land virksomhetene opererer i. Det legges stor vekt på å holde en løpende dialog med sykmeldte medarbeidere for å legge forholdene til rette slik at fraværet skal bli så kort som mulig.

Moelven har helseforsikring for alle sine ansatte, og denne fungerer som et godt HMS-tiltak for å få de ansatte som trenger helsetjenester og behandling raskere tilbake i arbeid. Helseforsikringen ble etablert i 2007 og har hatt god effekt, spesielt for ansatte med muskel- og skjelettplager.

Evaluering av resultater

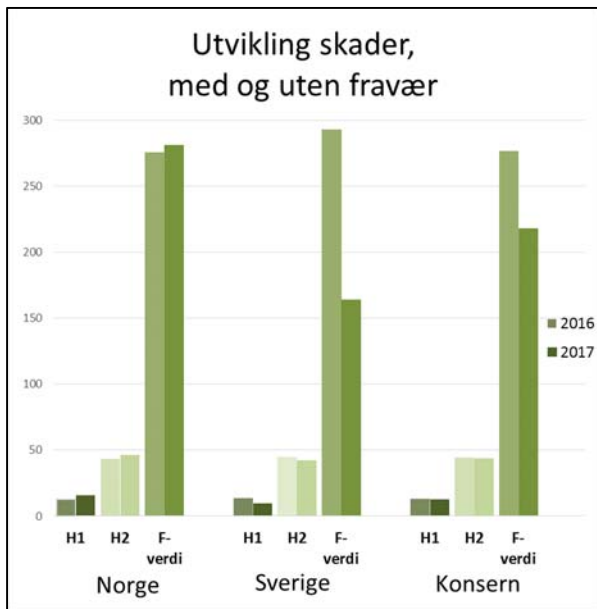
For å redusere antall skader har Moelven et sterkt fokus på nestenulykker og farlige forhold. Ved høy rapportering av nestenulykker og farlige forhold har selskapet mulighet til å identifisere HMS-risikoer og gjennomføre risikoreducerende tiltak før en eventuell skade eller hendelse oppstår.

I 2017 var det totalt registrert 360 (329) ulykker, 813 (488) nestenulykker og 1 334 (920) farlige forhold relatert til mennesker. Det er positivt at antallet rapporterte nestenulykker og farlige forhold har hatt

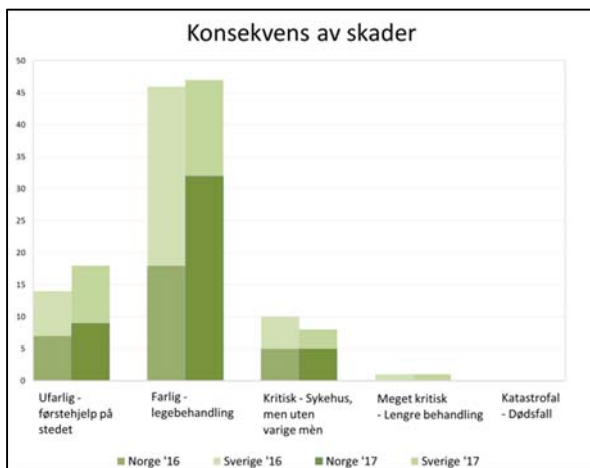

en økning, da dette gir konsernet bedre grunnlag for å sette inn gode forbedringstiltak.

Antall skader med fravær per million arbeidede timer (skadefrekvens – H1) hadde en liten reduksjon i 2017. Antall fraværskdager grunnet skade per million arbeide timer (skadebelastning – F) ble redusert med i overkant av 20 %.

Det er fortsatt for mange som skader seg på jobb i Moelven, og arbeidet med å redusere antall skader forsterkes ytterligere i 2018. De hyppigste skadene er fall, vridning/forstuing og klemskade.

I 2017 holdt det totale sykefraværet seg stabilt og ble 5,55 prosent, som er over konsernets målsetning på 4,5 %. Et høyt sykefravær er ikke forenlig med Moelvrens verdier. En reduksjon og

stabilisering av fraværet på et lavt nivå er derfor en prioritert målsetting.

Samlet for konsernet har både kort- og langtidsfraværet det siste året holdt seg på nivå med foregående år, men med noe variasjon mellom Norge og Sverige. I Norge har langtidsfraværet gått ned 7,5 %, mens man i Sverige har hatt en økning på 10,2 %. Samtidig har korttidsfraværet i Norge økt med 10,8 %, mens det har vært stabilt i Sverige.

Sykefravær		2017	2016
Norge	Langtidsfravær	3,19 %	3,45 %
	Korttidsfravær	2,76 %	2,50 %
	Totalt sykefravær	5,95 %	5,95 %
Sverige	Langtidsfravær	2,26 %	2,06 %
	Korttidsfravær	2,72 %	2,66 %
	Totalt sykefravær	4,98 %	4,72 %
Totalt	Langtidsfravær	2,67 %	2,71 %
	Korttidsfravær	2,88 %	2,89 %
	Totalt sykefravær	5,55 %	5,60 %

I 2017 ble det utviklet et nytt e-læringsprogram for opplæring innen HMS. Alle ansatte skal ha gjennomført kurset innen utgangen av første kvartal 2018. Alle nyansatte skal gjennomføre kurset kort tid etter ansettelse.

Moelven arrangerer årlig kurs i "Bedre arbeidsmiljø" (BAM) som en del av det kontinuerlige arbeidet med HMS. Kursene gir grunnleggende opplæring i håndtering av helse-, miljø- og sikkerhetsproblemer, og dekker kravene til HMS-opplæring for både ledere, verneombud og medlemmer i arbeidsmiljøutvalg. Foruten ansatte med lovpålagte krav om slik opplæring er kurset åpent for alle andre som arbeider med og/eller ønsker nærmere innblikk i HMS-arbeid. I 2017, deltok 49 ansatte på kurset.

Antall ansatte		2017	2016
Norge	Menn	1 510	1 480
	Kvinner	152	145
	Kvinner %	9,1 %	8,9 %
	Totalt	1 662	1 625
Sverige	Menn	1 629	1 609
	Kvinner	227	230
	Kvinner %	12,2 %	12,5 %
	Totalt	1 856	1 839
Øvrige land	Menn	17	18
	Kvinner	11	10
	Kvinner %	39,3 %	34,5 %
	Totalt	28	28

Ambisjoner:

- ▶ H1 < 5 i 2020
- ▶ Sykefravær < 4 % i 2020
- ▶ 3 500 risikoreporter

Resultater:

- ▶ H1 = 12,4
- ▶ Sykefravær = 5,6 %
- ▶ 2 147 risikoreporter

Tiltak:

- ▶ Økt ressursbruk
- ▶ HMS-opplæring
- ▶ Konsekvens ved regelbrudd

Engasjerte og kompetente medarbeidere

Vesentlighet: VIKTIGST

Hvor og hvorfor er det vesentlig?

Moelven er en stor arbeidsgiver med 3546 ansatte, og det er viktig at de ansatte har en arbeidsplass hvor de trives og får muligheten til å utfordre seg. Dette er naturligvis viktig for de ansatte, men det er også viktig for Moelven da det er tydelig forbindelse mellom medarbeidertilfredshet og Moelven sine resultater.

Moelven er også avhengig av å tiltrekke morgendagens talenter for å sikre langsiktig verdiskaping i en bransje som er under kontinuerlig endring gjennom effektivisering og utviklingen av eksisterende og nye produkter og tjenester. Engasjerte og kompetente medarbeidere er derfor også en viktig faktor som påvirker Moelven sin attraktivitet som arbeidsgiver

Gi mennesker som vil, muligheter

- Moelvens personalidé

Policy og tilnærming

Konsernets personalidé er å gi muligheter til mennesker som vil. Personalideen legger føringer for konsernets mål når det gjelder hvilke personer som rekrutteres, hvilken kompetanse som etterspørres, hvordan nyansatte introduseres, samt hvilke utviklings- og karrieremuligheter som tilbys.

Moelven satser på langsiktige ansettelsesforhold og etterstreber å gi sine medarbeidere muligheter til å utvikle seg i jobben. Motiverte og kompetente medarbeidere oppmuntres til å gå videre i sin

utvikling, blant annet gjennom interne lederutviklingsprogrammer på flere ledernivåer. Moelven vil også fremover satse på økt lederkompetanse. Gode ledere er en av de viktigste faktorene for at ansatte skal trives på jobb, og for at bedriften også skal gå godt økonomisk.

Moelven ønsker unge ingeniørtalenter

De to unge, nyutdannede byggingeniørene Karoline Røste Omdahl og Dennis Afonso Pettersen er en del av konstruksjonsteamet hos Moelven Limtre AS, og er stolte av å jobbe i bedriften mange betrakter som verdensledende innen store bærende konstruksjoner i tre.

- En føler seg privilegert når en kommer rett fra skolebenken og får slike muligheter. Det ryktes jo i høgskolemiljøet at det er kompetanse i toppklasse hos Moelven Limtre. Å være fersk og få jobbe med folk som kan så mye er ikke bare flott, men også betryggende og lærerikt, sier Karoline.

2017 deltok Moelven i to regionale traineeordninger; Trainee Innlandet i Norge og Higher ambition programme i Sverige. Hensikten med begge programmene er å attrahere og beholde kompetent arbeidskraft med mastergradsutdanning i region Innlandet og Värmland. I 2018 starter Moelven sitt eget traineeprogram for å effektivt tiltrekke seg, utvikle og beholde nyutdannede kandidater med utdanning på bachelornivå eller teknisk fagskole-/yrkeshøgskoleutdanning.

God fagarbeiderkompetanse er avgjørende for Moelven. For systematisk å rekruttere ny arbeidskraft blir det satset enda mer på lærlinger. Parallelt satses det på kompetanseheving i eksisterende arbeidsstyrke gjennom flere tiltak som er under planlegging. Det er også fokus på en god prosess for å ta imot nyansatte, slik at disse får en god introduksjon både til oppgavene og Moelven som arbeidsgiver.

Medarbeiderundersøkelse gjennomføres jevnlig i alle Moelvens virksomheter. Gjennom en slik undersøkelse tar vi 'tempen' på hvordan medarbeiderne opplever sin arbeidssituasjon. Undersøkelsen er et hjelpemiddel for å bygge et godt og helsefremmende arbeidsmiljø, og for å skape en god tilbakemeldings- og forbedringskultur. Kort oppsummert sier undersøkelsen noe om medarbeidertilfredsheten.

Evaluering av resultater

I 2017 hadde Moelven 27 lærlingekontrakter i Norge. Lærlingordningen er en god ordning som gir verdi både for lærlingene og Moelven. Lærlingene har mulighet til å utdanne seg til et yrke ved å jobbe i bedriften, mens Moelven har tilgang på kompetent arbeidskraft som utvikles suksessivt gjennom perioden. Det ble ikke ansatt noen lærlinger i andre land utover Norge i 2017, da denne ordningen ikke er etablert på samme måte i Sverige.

I 2017 rekrutterte Moelven totalt 4 traineekandidater; 3 i Norge og 1 i Sverige. Alle kandidater har mastergrad og er deltakere i regionale traineeprogram.

I løpet av 2017 deltok 39 medarbeidere på utviklingsprogram for arbeidsledere. Arbeidslederne

har en meget viktig rolle førstelinjeledere, og fortsatt styrking av denne rollen er viktig.

Moelven har et eget lederutviklingsprogram for selskapsledere, medlemmer i selskapenes ledergrupper og sentrale medarbeidere i konsernet. I 2017 deltok 18 medarbeidere på dette programmet.

Ambisjoner:

- ▶ Engasjerte og kompetente medarbeidere

Resultater:

- ▶ Traineeordning etablert i Norge
- ▶ 27 lærlinger

Tiltak:

- ▶ Oppstart av traineeordning i Sverige

Helsevennlig kjemikaliebruk

Vesentlighet:
VIKTIGTIGERE

● ● ○

Hvor og hvorfor er det vesentlig?
Moelven bruker kjemikalier og produkter i sin produksjon for å øke levetiden til produktene og materialene, og skape gode rom. Enkelte av disse produktene kan ha potensiell påvirkning på helse og miljø, men ved riktig bruk skal de ikke utgjøre noe fare i bruksfase.

Dette er et vesentlig tema for Moelven, da disse produktene kan innebære en risiko i produksjon ved ukorrekt håndtering. Det er også et tema mange kunder og forbrukere er opptatt av, og det er derfor viktig for Moelven å være transparent i bruken av disse kjemikaliene for å skape trygghet og tillit hos kunden.

Policy og tilnærming

I Moelvens miljøpolicy og etiske retningslinjer er følgende beskrevet:

- ▶ Moelven skal minimere påvirkningen på jord og vann ved i størst mulig grad å anvende miljøvennlige kjemikalier, oljer og lim.
- ▶ Moelven skal kun håndtere kjemikalier, oljer og lim på anviste plasser med godkjent innbygging eller lignende installasjoner for å minske konsekvenser av eventuell lekkasje.

Moelven er også underlagt flere regulatoriske krav tilknyttet kjemikalie bruk. Det er spesielt tre forskjellige EU-direktiv som er gjeldende for

Moelven sine produkter, «Construction Products Regulations» (CPR), «Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals» (REACH) og «Biocidal Products Regulations» (BPR). Disse regulatoriske kravene er innarbeidet i Moelven sine prosedyrer, og alle produktene som Moelven produserer skal følge kravene som fremkommer av disse direktivene.

Evaluering av resultater

I 2017 gjennomførte Moelven den første konsernoverigripende kartleggingen av utvalgte kjemikalier og behandlingsprodukter som brukes i treindustrien. Disse kjemikaliene og behandlingsproduktene ble utvalgt på bakgrunn av forbruk, potensielle helsepåvirkning, og interessant dialog.

Etterimpregnering med kreosot

Moelven Limtre har i mer enn 20 år utviklet produsert og montert store bærekonstruksjoner i limtre. Limtre til bruer produseres i hovedsak med impregnert furu. I enkelte tilfeller impregneres bruene i tillegg med kreosot etter at all bearbeiding er ferdig. Dette skjer etter ønske fra kunden og gjennomføres av underentreprenører. Kreosot er et destillasjonsprodukt av steinkulltjære, og kreosotimpregnert limtre vil derfor lukte tjære. Behandlingen gir meget god holdbarhet og tilfredsstillende Statens Vegvesen sitt krav om at bruer skal ha 100 års levetid med et minimum av vedlikehold.

Kreosot kan være helseskadelig. Risikoen er først og fremst til stede under selve påføringen av stoffet, siden faren øker ved eksponering gjennom hudkontakt i kombinasjon med sollys. Moelven anbefaler derfor at alle som arbeider med og i nærheten av kreosot bruker solkrem for å redusere helse- og miljørisikoen. Det er også knyttet andre helse- og miljørisikoer til kreosot, men i den mengde og med det bruksområdet stoffet har i forbindelse med limtrebruer er disse risikoene minimale.

Navn	Beskrivelse	Forbruk
Impregneringsvæske	<p>Bruksområde: Gir motstandsdyktighet mot fukt, råte og angrep av sopp og øker levetiden til produktet.</p> <p>Potensielle helsekonsekvenser: Moelven sin impregneringsveske inneholder ikke tungmetaller og består av organisk nedbrytbare antifungicider – soppdreperer. Det er ikke påvist negative helsekonsekvenser ved riktig bruk av kjemikalie eller produktet.</p>	1 040 860 (liter)
Maling, grunning og beis	<p>Bruksområde: Maling, grunning og beis er både estetisk pent og gir motstandsdyktighet mot fukt råte og angrep av sopp og øker levetiden til produktet</p> <p>Potensielle helsekonsekvenser: Moelven kan male, grunne og beise produkter mer effektivt og i et tryggere miljø sammenlignet med maling etter installasjon. Det er derfor vurdert at industriell påføring av maling, grunning og beis har reduserer helsepåvirkning, sammenlignet med behandling på stedet.</p>	2 357 627 (liter)
Brannimpregnering	<p>Bruksområde: Moelven unike Fireguard-impregnering gir motstandsdyktighet og passiv beskyttelse mot brann. Brukes på både innvendige og utvendige produkter.</p> <p>Potensielle helsekonsekvenser: Produktet er dokumentert som et miljøvennlig impregneringsmiddel og fyller kravene til EUs Byggeveredirektiv og avfalls håndteres som vanlig trevirke. Fireguardvæsken inneholder ikke bromforbindelser eller borsyre, som er på prioritetslisten under Reach. Det utåndes ikke helsefarlige kjemikalier under bruk eller ved brann.</p>	147 580 (liter)
Lim	<p>Bruksområde: Lim brukes som bindingsmiddel i mange produkter, for eksempel limtre. Moelven bruker hovedsakelig MUF (melamin-urea-formaldehyd) og noe PRF (fenol-resorcinol-formaldehyd) i limtre. Alt limtre merkes etter hvilket type lim som er brukt.</p> <p>Potensielle helsekonsekvenser: Moelven bruker i stor grad lim produsert av olje som ikke stammer fra fossile kilder, og har dermed lav miljøpåvirkning. Ved riktig bruk av limtre er det ingen helsekonsekvenser for brukeren.</p>	6 801 258 (liter)
Osmo	<p>Bruksområde: Osmo er et trebehandlingsprodukt basert på naturlige olje og vokser. Oljen trenger inn i treet og beskytter fra innsiden. Voksen lager en elastisk, mikroporøs overflate som beskytter treet mot utvendig påvirkninger, og på den måten bevarer treet sitt naturlig utseende og blir beskyttet.</p> <p>Potensielle helsekonsekvenser: Det er ingen kjente potensielle helsekonsekvenser i bruk av Osmo. Det består av solsikke, soya, linse og tistelolje, og er godkjent for bruk i kontakt med næringsmidler.</p>	81 319 (liter)

Ambisjoner:

- ▶ Moelven skal bruke så langt det lar seg gjøre, bruke helse- og miljøvennlige kjemikalier.

Resultater:

- ▶ Hovedgruppene av kjemikalier er kartlagt.

Tiltak:

- ▶ Videreføre kartlegging av kjemikalie bruk og utrede alternativer

Vi skaper Gode Rom

Vesentlighet:
VIKTIGERE

Hvor og hvorfor er det vesentlig?

Gode rom gjennomsyrrer all virksomhet i Moelven, fra omsorg for de ansattes arbeidsmiljø og møtet med kunder og leverandører, til det ferdige produktet: Et bygg for å bo i eller for kommersiell virksomhet.

Gir folk gode rom

- *Moelvens misjon*

Policy og tilnærming

Moelven skal levere løsninger til som kjennetegnes av kvalitet, effektivitet og tidsriktig design. Vi skal videre levere produkter og tjenester som dekker formålet og behovet til kunde og sluttbruker. Det kan være rom for trivsel, lek, jobb, eller ettertanke. Det kan være offentlige rom eller private rom, ute eller inne. Gode rom skal også være gjeldende for handlinger og valg som gjøres ovenfor leverandører og underleverandører. Moelven legger til rette for et godt samarbeid med leverandørene ved å opptre ryddig og profesjonelt. Det stilles samtidig krav om at samarbeidspartnerne også driver sin virksomhet på en bærekraftig og etisk forsvarlig måte.

Menneskene som arbeider i Moelven har omattes også av dette. Moelven skaper gode rom for ansatte ved å sørge for ha ordnede arbeidsforhold, tidsriktige og gode lokaler, klare etiske retningslinjer og prosedyrer for helse, miljø og sikkerhet.

Ved å skape gode rom for de ansatte, etableres det et godt fundament for å skape verdier for kunder og sluttbrukere. Moelven leverer gode rom til kundene ved å ha et bevisst forhold til hva kunden søker, fokus på hvordan materialer utvinnes og produktet utvikles, og en tilnærming til at kunden skal oppleve en god kjøpsprosess med Moelven. Dette oppnår Moelven gjennom en tydelig etablert selskapsstrategi og merkevarestrategi.

Evaluering av resultater

Hvorvidt Moelven klarer å gi gode rom til sine ansatte, kunder og leverandører, gjenspeiles gjennom de finansielle langsiktige resultatene, kundeundersøkelser og medarbeiderundersøkelser.

De finansielle resultatene og beskrivelse av framtidsutsiktene fremkommer av årsregnskapet og styrets årsberetning, mens engasjement og kompetanse er beskrevet i kapitlet *Engasjerte og kompetente medarbeidere*.

De forskjellige enhetene i Moelven gjennomfører kundeundersøkelser, men dette er ikke koordinert sentralt gjennom konsernet og ulike metoder brukes. Moelven vil derfor i løpet av 2018 kartlegge kundeundersøkelsesresultater med målsetning om å rapportere samlet på dette i 2018.

Ambisjoner:

- ▶ Moelven skal bidra til at det skapes gode rom

Resultater:

- ▶ Gode Rom er etablert som en del av selskapets markedskommunikasjon

Tiltak:

- ▶ Kartlegge kundetilfredshet på tvers av selskapet
- ▶ Gjennom bærekraftsarbeidet dokumentare at konsernet etterlever misjonen.

Tar vare på
lokale verdier

Økonomisk verdiskaping i lokalsamfunnet

Vesentlighet: VIKTIGST

Hvor og hvorfor er det vesentlig?

Moelven opererer i mange små lokalsamfunn i Norge og Sverige der vi ofte er en viktig arbeidsgiver og bidragsyter i den lokale økonomien. Hvordan vi velger å operer vil ha direkte ringvirkninger på lokalsamfunnene, og vi er også avhengig av å ha gode relasjoner med våre lokalsamfunn for å tiltrekke oss de riktige menneskene, og fungere med våre omgivelser. Det er viktig at vi har et bevisst forhold til rekruttering, økonomiske bidrag og lokale innkjøp og kontrakter.

Dette aspektet er spesielt viktig der vi er en stor bidragsyter i lokalsamfunnet.

Policy og tilnærming

Moelven består av 37 produksjonsselskaper fordelt på 46 produksjonssteder i Norge og Sverige. Felles for de fleste av produksjonsselskapene, er at de befinner seg geografisk i rurale områder i tett tilknytning til skogen og historiske anløp for tømmer. Dette gjør at bedriftene ofte blir store i lokal målestokk, og at de blir en vesentlig bidragsyter til det lokale næringslivet. Både direkte og indirekte.

Flere av Moelvens selskaper er viktige hjørnesteinsbedrifter i sine områder. Moelvens virksomheter skaper ringvirkninger for underleverandører og resten av økonomien i form av omsetning og verdiskaping. Moelven betaler selskapsskatt og arbeidsgiveravgift, og de ansatte betaler inntektsskatt. Til sammen blir dette bedriftenes og konsernets samfunnsbidrag.

Evaluering av resultater

Benytter man NHOs beregningsnøkkel for samfunnsbidrag finner man bedriftenes direkte

bidrag av skatter og avgifter. Beregningen viser at Moelvens norske virksomheter i 2017 bidro med 1 931 538 000 norske kroner i samlet verdiskaping*.

Skatte og avgiftsregnskapet for de norske selskapene beløp seg til 376 658 000, etter fratrukk av offentlig tilskudd. Dette tilsvarer for eksempel kostnaden for 3 570 elever i norsk grunnskole, 9 416 døgnopphold eller 3 964 meter med 2-felts vei. Skatte og avgiftsregnskapet for de svenske selskapene beløp seg til 476 548 000, og den indirekte lokaløkonomiske verdiskapingen i den svenske økonomien vil komme i tillegg til den norske verdiskapingen.

Det er også mange andre ringvirkninger rundt en bedrift, ikke minst i lokalsamfunnet, som denne beregningen ikke viser. Vi legger blant annet vekt på lokale innkjøp der vi kan, og å skape lokale arbeidsmuligheter.

Land	Norge	Sverige	Øvrige*	Total
Omsetning	8 370 190	9 019 049	151307	17 540 545
Selskapsskatt	24 637	42 998	60	67 695
Sum innbetalt AGA	124 790	236 505	9542	370 836
Innbetalt skatt på lønn	230 152	199 597	873	430 622
Offentlige tilskudd	2 921	2 551	0	5 473
Antall ansatte	1 662	1 856	28	3 546

Beregningene i figuren til høyre er gjort ved hjelp av NHOs samfunnsbidragskalkulator. Utregningen er gjort ved å samle Moelvens samlede omsetning, vareinnsatsen, skatt på alminnelig inntekt, innbetalt arbeidsgiveravgift, samlet innbetalt forskuddstrekk av ansattes lønn, og fratrukket offentlige tilskudd. Tallene er samlet fra Moelvens norske og svenske selskaper, og er i de svenske selskapene omregnet til NOK (per 31.12.17.) Siden de to land har ulike skatte og avgiftssystemer, og tilgang til ulike markeder, så er det naturlig nok en viss usikkerhet knyttet til tallene.

Beregningen viser kun de direkte skatter og avgifter som konsernet tilfører.

Modellen tar ikke med sekundær og tertiæreffekten (ringvirkningene) som Moelven bidrar med.

For Moelven er multiplikator-effekten vesentlig da konsernets enkelt-selskaper, spesielt innen divisjonene Timber og Wood, hovedsakelig tilhører mindre samfunn i rurale områder.

Flere av Moelvens selskaper er viktige «hjørnesteinsbedrifter» som bidrar vesentlig til arbeidsplasser og næring i denne type områder. Her forsterkes betydningen av ringvirkningseffektene da det er vanskelig å omfordele verdiskapningen lokalt.

Ambisjoner:

- ▶ Skape flere lokale arbeidsplasser

Resultater:

- ▶ Estimert skatte- og avgiftsbidrag på NOK 861 322 472 i 2017.

Tiltak:

- ▶ Videreutvikle kartleggingen av økonomisk verdiskapning i lokalsamfunnet

Lokalmiljø

Vesentlighet: VIKTIGST

Hvor og hvorfor er det vesentlig?

Moelven har over 20 forbrenningsanlegg, som produserer energi til produksjon og videresalg av biomasse. Dette defineres som fornybar energi, men har likevel en påvirkning på lokalmiljøet ved utslipp av blant annet svevestøv, NOx og CO.

Moelven påvirker også lokalmiljøet gjennom for eksempel transport og vannforbruk. Vann brukes til overrisling av tømmer for at tømmeret ikke skal tørke ut og bli skadet under lagring.

Policy og tilnærming

Moelven påvirker lokalmiljøet gjennom flere aktiviteter, som energiproduksjon i forbrenningsanlegg, transport, avfallshåndtering, vannforbruk.

I Moelvens miljøpolicy er følgende beskrevet:

- ▶ Moelvans ansvar omfatter historisk påvirkning fra virksomhet på grunn, vann, luft og/ eller omgivelser fra vanning (avrenning), firing, transporter til og fra anleggene, deponering av bark, håndtering av oljer, lim, håndtering av kjemikalier til impregnering (lagring, bruk, avfall) samt virksomhet som forårsaker støy og støv.
- ▶ Moelven skal redusere emisjoner av stoff som NOx, SOx og CO til luft fra fyrhus på anlegget i samsvar med resultat fra registrering og tiltaksplan for aktuell installasjon.
- ▶ Moelven skal foreta tiltak for å tilpasse støynivå og støvdannelse ved anlegg i henhold til målsetning på respektive anlegg.

snitt på ca. 5 MW installert kapasitet.

Disse anleggene er omfattet av nasjonale utslippstillatelser, og avgasser blir jevnlig kontrollert iht. lokale registrering og tiltaksplaner.

Tabellen under viser et snitt av målt konsentrasjon på vesentlige utslipp fra forbrenningsanleggene som kan påvirke lokalmiljøet.

Utslipp	Snitt konsentrasjon (PPM)
NOx	136
PM / Støv	99
CO	1 327

Moelven har ikke hatt noen brudd på forurensningsloven eller tilsvarende lovgivning i 2017, som har ført til bøter.

Evaluering av resultater

Moelven har 24 egne bioenergianlegg som produserer energi bruk i egen produksjon og selger overskuddsenergi til eksterne kunder.

Forbrenningsanleggene varierer i størrelse mellom 1 MW og 15 MW, med et

Ambisjoner:

- ▶ Redusere emisjoner av NOx, SOx, og CO

Resultater:

- ▶ Ingen brudd på forurensningsloven eller tilsvarende lovgivning i 2017, som har ført til bøter

Tiltak:

- ▶ Utvide kartleggingen av lokal miljøpåvirkning.

MOEIJVEN

En pålitelig partner

Vi er en pålitelig partner

Vesentlighet: VIKTIGST

Hvor og hvorfor er det vesentlig?

Moelven skal som beskrevet i våre verdier, være et selskap man kan stole på. At Moelven er en pålitelig partner er derfor etablert som en grunnforutsetning for bærekraftstrategien og skal ligge til grunn for alle aktiviteter.

Moelven er bevisst sitt forhold til antikorrupsjon. Det være seg både i forretning med leverandører og kunder på konsernivå, og i den enkelte virksomheten.

Moelven anser antikorrupsjonsarbeidet å være en vesentlig del av arbeidet for å oppnå en langsiktig bærekraftig utvikling. Antikorrupsjonsarbeidet minimerer risikoen for å komme i en situasjon som påvirker omdømme eller økonomi negativt.

Pålitelig

Moelven er til å stole på. Vi leverer til avtalt tid med riktig kvalitet. Det er sterk fokus på åpenhet og ærlighet – det å innrømme svakheter og feil er grunnlaget for fremgang og troverdighet

- Pålitelighet er en av Moelvens grunnverdier

Policy og tilnærming

Antikorrupsjon og etikk er en sentral del av Moelvens konsernstrategi. Et godt og pålitelig omdømme er avgjørende for vår forretningsvirksomhet og skal sikre troverdighet overfor våre kunder, leverandører og andre interessenter, og bidrar til at vi oppfattes som en attraktiv arbeidsgiver.

Moelven tar avstand fra all form for korrupsjon og urettmessige tiltak som hindrer fri konkurranse og markedsbalanse. I konsernets forretningsvirksomhet skal det alltid holdes en sunn, etisk og moralsk profil overfor medarbeidere, kunder, leverandører og andre forretningsforbindelser, noe som innebærer at de ansatte hverken skal ta imot eller gi bestikkelser eller andre fordeler for forretningsmessig eller personlig vinning.

I arbeidet med å forankre en helhetlig holdning til antikorrupsjon i Moelven, er det på et overordnet

nivå utarbeidet etiske retningslinjer som skal ligge til grunn i deres virke og en beskrivelse av prosedyrer som skal følges dersom uønskede hendelser oppstår. De etiske retningslinjene og Moelvens holdning til konkurranselovgivning kommunisert til selskapsledere, salgs- og markedsapparat samt økonomisjefer i fysiske møter, og i tillegg gjort kjent blant de øvrige ansatte.

Innen Moelvenkonsernets virksomhet skal det ikke forekomme forskjellsbehandling på grunn av kjønn, etnisk tilhørighet, språk, legning, religion eller livssyn. Stillingsinnhold, ansvarsområde, kompetanse og arbeidsinnsats danner grunnlaget for lønnsfastsettelse, avansement og rekruttering. Det er kort og godt kompetansen som teller. Moelven skal videre legge forholdene til rette for personer med nedsatt funksjonsevne.

Moelven aksepterer heller ikke forhold hos leverandører eller kunders virksomhet som innebærer brudd på FNs

menneskerettighetserklæring eller andre uetiske forhold som barnearbeid.

Fra 2016 ble de etiske retningslinjene inkludert som en del av ansettelsesavtalen ved nyansettelser. På denne måte sikres det at nyansatte gjør seg kjent med de etiske retningslinjene fra første dag. Som et tillegg i arbeidet med å etablere en felles etisk plattform hos de ansatte, har også enkelte bedrifter i konsernet etablert egne retningslinjer, med lokale tilpasninger. Moelven Modus har eksempelvis utviklet et eget e-opplæringsprogram, med tilhørende tester.

Moelven har også etablert retningslinjer og rutiner for varsling. Moelven ønsker å tydeliggjøre for alle ansatte at konsernet vil ha en bedriftskultur som er basert på åpenhet. Det skal være aksept for å ta opp bekymringer og kritikkverdige forhold, og de skal diskuteres og løses. Retningslinjene gir også rett på anonymitet og det er beskrevet

Evaluering av resultater

I 2017 er det ingen rapporterte tilfeller av korrupsjon eller prissamarbeid i Moelven konsernet. Dette er naturligvis tilfredsstillende resultater, men det er nødvendig å ha kontinuerlig fokus på temaet, og fortsette det eksisterende arbeidet.

Det er i 2017 blitt registrert ett tilfelle av seksuell trakassering i konsernet. Saken ble fulgt opp lokalt i henhold til eksisterende retningslinjer, og er ferdig behandlet og avklart. I lys av hendelser i samfunnet for øvrig, har styret, før ovennevnte sak ble kjent, besluttet at det skal gjennomføres en oppdatering av retningslinjene med spesiell vekt på varslingsrutiner og seksuell trakassering. Utover dette har det ikke blitt registrert behov for å iverksette spesielle tiltak for å sikre at de etiske retningslinjene overholdes.

Ambisjoner:

- ▶ Ingen tilfeller av korrupsjon eller prissamarbeid

Resultater:

- ▶ Ingen rapporterte tilfeller av korrupsjon eller prissamarbeid i 2017

Tiltak:

- ▶ Videreføre eksisterende arbeid innen anti-korrupsjon og etikk

Moelven GRI Indeks - 2017

Global Reporting Initiative (GRI) er en nettverksbasert organisasjon, og står bak utvikle av verdens mest brukte rammeverk for bærekraftsrapportering. GRI rammeverket inneholder prinsipper, tema og indikatorer som kan brukes av organisasjoner til å måle og rapportere økonomisk, miljø og sosiale prestasjoner.

Moelven rapporterer iht. rammeverket GRI Standards: Core option.

Tabellen under presenterer Moelven sin rapportering i forhold til retningslinjene i GRI Standards

For mer detaljer om GRI, se www.globalreporting.org.

GRI 102 - Management Approach

GRI §	Beskrivelse	Kilde (sidetall i årsrapport eller webside)
Organisasjonsprofil		
102-1	Navn på selskapet	Konsernets årsrapport, Note 1 (s.88)
102-2	Aktiviteter, merkevarer, produkter og tjenester	Konsernets årsrapport, Styrets årsberetning (s. 9-10)
102-3	Lokalisering av selskapets hovedkontor	Konsernets årsrapport, Note 1 (s.88)
102-4	Lokasjoner hvor selskapet opererer	Konsernets årsrapport, Styrets årsberetning (s. 9-10), Note 6.2 (s.106)
102-5	Eierskaps- og selskapsform	Konsernets årsrapport, Styrets årsberetning (s. 9-10)
102-6	Markeder som dekkes	Konsernets årsrapport, Styrets årsberetning (s. 9-10), Note 6.2 (s.106)
102-7	Bedriftens størrelse	Konsernets årsrapport, Hovedtall (s.6)
102-8	Informasjon om ansatte og andre arbeidere	Konsernets årsrapport, Styrets årsberetning (s. 9-10), Mennesket i fokus (s.36-44)
102-9	Virksomhetens leverandørkjede	Tar vare på naturressursene (s.27-35)
102-10	Vesentlige endringer i størrelse, struktur, eierskap og leverandørkjede	Konsernets årsrapport, Styrets årsberetning (s. 9-10)
102-11	Føre-var-prinsippet	"Moelven bruker et føre-var prinsipp", se også konsernets Bærekraftsrapport 2017
102-12	Eksterne initiativ	Konsernets årsrapport, Styrets årsberetning - Innovasjon (s. 16), Konsernets Bærekraftsrapport 2017: Moelven og FNs bærekraftsmål (s.5), Vi er en pålitelig partner (s.49-51)
102-13	Medlemskap i bransjeforeninger og / eller nasjonale- / internasjonale interesseorganisasjoner	Konsernets årsrapport: Styrets årsberetning - Innovasjon (s. 16), Konsernets Bærekraftsrapport 2017
Strategi		
102-14	Brev fra ledelsen	Konsernets årsrapport: Positiv utvikling for Moelven (s.4.-5)
Etikk og integritet		
102-16	Verdier, prinsipper, standarder og normer for oppførsel	Bærekraft den røde tråden fra visjon til strategi (s.2), Vi er en pålitelig partner (s.49-51)
Selskapsledelse		
102-18	Styresett	Konsernets årsrapport: Eierstyring og selskapsledelse (s.20-24)
Interessent dialog		
102-40	Liste over interessent grupper	Vi lytter til våre interessenter (s.9)
102-41	Kollektive avtaler	Konsernets årsrapport: Note 3.25 (s.97)
102-42	Definisjon og selektering av interessentgrupper	Vi lytter til våre interessenter (s.9)
102-43	Tilnærming til interessentdialog	Vi lytter til våre interessenter (s.9)
102-44	Hovedtema og bekymringer	Vi lytter til våre interessenter (s.9)
Rapporteringspraksis		
102-45	Enheter inkludert i de konsoliderte økonomiske regnskapene	Konsernets årsrapport: Note 22 (s.116)
102-46	Definere rapportinnhold og rammer for tema	Våre satsingsområder for bærekraft (s. 6)
102-47	Liste over vesentlige tema	Oppsummert: satsningsområder, fokus, resultater og mål (s.8)
102-48	Korreksjon av tidligere rapportert informasjon	N/A
102-49	Endringer i rapportering	"2017 er første rapporteringsår for GRI Standards"

102-50	Rapporteringsperiode	01.01.17-31.12.17
102-51	Dato for siste tilgjengelig rapport	2016
102-52	Rapporteringscyklus	Årlig
102-53	Kontaktpunkt for spørsmål om rapporten	Rune F. Andersen - rune-f.andersen@moelven.com
102-54	Hevd av rapportering iht. GRI Standards	Moelven GRI Index - 2017
102-55	GRI Index	Moelven GRI Index - 2017

Vesentlige tema

Moelven tema	Beskrivelse	Kilde (sidetall i årsrapporten)	Unnlattelse	Grunn til unnlattelse	Beskrivelse av unnlattelse
Klimasmarte produkter og tjenester - Energibruk i produksjon					
<i>GRI 103 – Tilnærming</i>					
103-1	Beskrivelse av temaet og begrensninger	s. 1415	NA		
103-2	Beskrivelse av tilnærming og resultater	s. 14-15	NA		
103-3	Evaluering av tilnærming og resultater	s. 14-15	NA		
<i>GRI 302 – Energy</i>					
302-1	Energiforbruk i organisasjonen	s. 14, 26	NA		
302-4	Reduksjon i energiforbruk	NA	Ikke rapportert	Informasjon ikke tilgjengelig	Sammenlignbart tall for 2016 er ikke tilgjengelig
<i>GRI 305 – Utslipp</i>					
305-1	Direkte klimagassutslipp (scope 1)	s. 12	NA		
305-2	Indirekte klimagassutslipp - energi (scope 2)	s. 12	NA		
305-3	Andre indirekte klimagassutslipp (scope 3)	s. 12	NA		
305-4	Reduksjon i klimagassutslipp	NA	Ikke rapportert	Informasjon ikke tilgjengelig	Sammenlignbart tall for 2016 er ikke tilgjengelig
Klimasmarte produkter og tjenester - Transport av varer					
<i>GRI 103 – Tilnærming</i>					
103-1	Beskrivelse av temaet og begrensninger	s. 16-19	NA		
103-2	Beskrivelse av tilnærming og resultater	s. 16-19	NA		
103-3	Evaluering av tilnærming og resultater	s. 16-19	NA		
<i>Moelven indikator</i>					
M1	Transportregnskap	s. 17	NA		
<i>GRI 305 – Utslipp</i>					
305-1	Direkte klimagassutslipp (scope 1)	s. 12	NA		
305-2	Indirekte klimagassutslipp - energi (scope 2)	s. 12	NA		
305-3	Andre indirekte klimagassutslipp (scope 3)	s. 12	NA		
305-4	Reduksjon i klimagassutslipp	NA	Ikke rapportert	Informasjon ikke tilgjengelig	Sammenlignbart tall for 2016 er ikke tilgjengelig
Klimasmarte produkter og tjenester - Klimafordeler i skogen					
<i>GRI 103 – Tilnærming</i>					
103-1	Beskrivelse av temaet og begrensninger	s. 20-22	NA		
103-2	Beskrivelse av tilnærming og resultater	s. 20-22	NA		
103-3	Evaluering av tilnærming og resultater	s. 20-22	NA		
<i>Moelven indikator</i>					
M2	CO2 i innkjøpt tømmer	s. 21	NA		
Klimasmarte produkter og tjenester - Klimasmart design og markedsføring					
<i>GRI 103 – Tilnærming</i>					
103-1	Beskrivelse av temaet og begrensninger	s. 23-24	NA		
103-2	Beskrivelse av tilnærming og resultater	s. 23-24	NA		
103-3	Evaluering av tilnærming og resultater	s. 23-24	NA		
<i>Moelven indikator</i>					
M3	Tekstindikator - beskrivelse av sertifiseringsordninger	s. 24	NA		
M4	Sertifisering av ferdigprodukter	s. 30	Tall for Norge er ikke rapportert	Informasjon ikke tilgjengelig	Rapporterings-rutiner vil bli utviklet i 2018
Klimasmarte produkter og tjenester - Produksjon av bioenergi					
<i>GRI 103 – Tilnærming</i>					
103-1	Beskrivelse av temaet og begrensninger	s. 25-26	NA		

103-2	Beskrivelse av tilnærming og resultater	s. 25-26	NA		
103-3	Evaluering av tilnærming og resultater	s. 25-26	NA		
<i>GRI 302 - Energy</i>					
302-1	Energiforbruk i organisasjonen	s. 14, 26	NA		
Tar vare på naturressursene - Bærekraftige materialer					
<i>GRI 103 – Tilnærming</i>					
103-1	Beskrivelse av temaet og begrensninger	s. 29-31	NA		
103-2	Beskrivelse av tilnærming og resultater	s. 29-31	NA		
103-3	Evaluering av tilnærming og resultater	s. 29-31	NA		
<i>Moelven indikator</i>					
M5	PEFC™ og FSC® sertifisering	s. 29-31	Fordeling av sertifiseringstype er ikke presentert	Informasjon ikke tilgjengelig	Rapporterings-rutiner vil bli utviklet i 2018
Tar vare på naturressursene – Ressursoptimalisering					
<i>GRI 103 – Tilnærming</i>					
103-1	Beskrivelse av temaet og begrensninger	s. 32	NA		
103-2	Beskrivelse av tilnærming og resultater	s. 32	NA		
103-3	Evaluering av tilnærming og resultater	s. 32	NA		
<i>GRI 301 – Materialer</i>					
301-1	Materialforbruk	s. 28, 32	NA		
<i>Moelven indikator</i>					
M6	Skurgrad	s.32	NA		
Tar vare på naturressursene - Ressurseffektiv design og emballasje					
<i>GRI 103 – Tilnærming</i>					
103-1	Beskrivelse av temaet og begrensninger	s. 33	NA		
103-2	Beskrivelse av tilnærming og resultater	s. 33	NA		
103-3	Evaluering av tilnærming og resultater	s. 33	NA		
<i>Moelven indikatorer</i>					
M7	Modusprosjekter med gjenbruk	NA	Ikke rapportert	Informasjon ikke tilgjengelig	Rapporterings-rutiner vil bli utviklet i 2018
Tar vare på naturressursene – Avfallshåndtering					
<i>GRI 103 – Tilnærming</i>					
103-1	Beskrivelse av temaet og begrensninger	s. 34-35	NA		
103-2	Beskrivelse av tilnærming og resultater	s. 34-35	NA		
103-3	Evaluering av tilnærming og resultater	s. 34-35	NA		
<i>GRI 306 – Avfall</i>					
306-2	Avfallsstatistikk	s. 35	Avfallshåndtering s-metode er ikke rapportert.	Informasjon ikke tilgjengelig.	Avfallshåndterings-metode varierer fra leverandør til leverandør. En rapporterings-rutine vil bli utviklet i 2018
Mennesket i fokus – HMS					
<i>GRI 103 – Tilnærming</i>					
103-1	Beskrivelse av temaet og begrensninger	s. 36-37	NA		
103-2	Beskrivelse av tilnærming og resultater	s. 36-37	NA		
103-3	Evaluering av tilnærming og resultater	s. 36-37	NA		
<i>GRI 403 – HMS</i>					
403-2	HMS-statistikk	s. 38-39	Yrkessykdommer, og statistikk fordelt på kjønn er ikke rapportert.	Informasjon ikke tilgjengelig	Rapporterings-rutiner vil bli utviklet i 2018
Mennesket i fokus - Engasjerte og kompetente medarbeidere					
<i>GRI 103 – Tilnærming</i>					
103-1	Beskrivelse av temaet og begrensninger	s. 40-41	NA		
103-2	Beskrivelse av tilnærming og resultater	s. 40-41	NA		
103-3	Evaluering av tilnærming og resultater	s. 40-41	NA		
<i>Moelven indikator</i>					
M8	Webrecruiter-statistikk	s. 41	NA		

Mennesket i fokus - Helsevennlig kjemikaliebruk					
<i>GRI 103 – Tilnærming</i>					
103-1	Beskrivelse av temaet og begrensninger	s. 42-43	NA		
103-2	Beskrivelse av tilnærming og resultater	s. 42-43	NA		
103-3	Evaluering av tilnærming og resultater	s. 42-43	NA		
<i>Moelven indikator</i>					
M9	Forbruk av kjemikalier	s. 43	NA		
Mennesket i fokus - Vi skaper Gode Rom					
<i>GRI 103 – Tilnærming</i>					
103-1	Beskrivelse av temaet og begrensninger	s. 44	NA		
103-2	Beskrivelse av tilnærming og resultater	s. 44	NA		
103-3	Evaluering av tilnærming og resultater	s. 44	NA		
<i>Moelven indikator</i>					
M10	Kundetilfredshet	NA	Ikke rapportert	Informasjon ikke tilgjengelig	Informasjonen er ikke konsolider-bar. Moelven har en ambisjon om å etablere en indikator for kundetilfredshet på tvers av konsernet i løpet av 2018
Tar vare på lokale verdier - Økonomisk verdiskapning i lokalsamfunnet					
<i>GRI 103 – Tilnærming</i>					
103-1	Beskrivelse av temaet og begrensninger	s. 46-47	NA		
103-2	Beskrivelse av tilnærming og resultater	s. 46-47	NA		
103-3	Evaluering av tilnærming og resultater	s. 46-47	NA		
<i>Moelven indikator</i>					
M11	Skatte- og avgiftsbidrag	s. 47	NA		
M12	Økonomisk verdiskapning i lokalsamfunnet	s. 47	NA		
Tar vare på lokale verdier – Lokalmiljø					
<i>GRI 103 – Tilnærming</i>					
103-1	Beskrivelse av temaet og begrensninger	s. 48	NA		
103-2	Beskrivelse av tilnærming og resultater	s. 48	NA		
103-3	Evaluering av tilnærming og resultater	s. 48	NA		
<i>GRI – Miljøavvik</i>					
307-1	Antall avvik fra lovgivning og reguleringer ift. miljø	s. 48	NA		
<i>Moelven indikator</i>					
M13	Gjennomsnittlig konsentrasjon i luft utslipp	s. 48	NA		
Vi er en pålitelig partner - Antikorrupsjon og etikk					
<i>GRI 103 – Tilnærming</i>					
103-1	Beskrivelse av temaet og begrensninger	s. 49-51	NA		
103-2	Beskrivelse av tilnærming og resultater	s. 49-51	NA		
103-3	Evaluering av tilnærming og resultater	s. 49-51	NA		
<i>GRI 205 – Antikorrupsjon</i>					
205-3	Bekreftede tilfeller av korrupsjon	s. 51	NA		
205-4	Bekreftede tilfeller av prissamarbeid	s. 51	NA		